

DRAUGAS

LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWS

KETVIRTADIENIS – THURSDAY, SAUSIO – JANUARY 7, 2016 • Vol. CVII Nr. 2 Kaina 1.50 dol.

PERIODICALS

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 01-06-16

2016-ųjų metų Lietuvos istorijos jubiliejai

TOMAS BARANAUSKAS

2016-aisiais minėsime keletą svarbių Lietuvos istorijos sukakčių, tarp jų – jubiliejinių. Priminsiu, kad jubiliejus klasiškos prasmės – tai 50 metų periodas, o ne jokia kita „apvali“ sukaktis. Naujoviškesnė jubiliejaus sąvoka dar apima ir „pusinius“ jubiliejus, t. y. 25-mečius.

Svarbiausias mūsų kartai „pusinis“ jubiliejus – šiemet sukanka 25 metai taikiam pasipriešinimui Sovietų Sąjungos agresijai 1991 m. sausio 13-ąją.

Sausio 13-oji: Žmogus su vėliava šalia tarybinio tanko

kam.lt nuotr.

Tomas Baranauskas

Alkas.lt, J. Vaiškūno nuotr.

Taip pat paminėtina, kad Lietuvos Seimas 2016-uosius paskelbė **Saulės mūšio metais**, nors ir nesulaukęs jubiliejinės sukakties. Tokius paskubėjimus reikėtų laikyti bendro sisteminio požiūrio į Lietuvos istorinės atminties politiką nebuvimo pasekmę, nes Seimas vis nesiryžta priimti Tautos istorinės atminties įstatymo. Tad 2016-aisiais, rugsėjo 22-ąją, minėsime **780 metų Saulės** (Šiaulių) mūšio metines – ši data daugiau ar mažiau minima kasmet kaip Baltų vienybės diena ir primena mums pirmą didelę Lietuvos karinę pergalę prieš pirmojo kryžiaus žygio į Lietuvą dalyvius. Žy-

giui vadovavęs Kalavijuočių ordino magistras Folkvinas žuvo šiame mūšyje, o pats Ordinas kitais metais buvo prijungtas prie Vokiečių (Kryžiuočių) ordino.

Prieš **750 metų**, 1266-aisiais, Pskovo kunigaikščiu tapo **Daumantas** – istoriografijoje prieštarai vertinama asmenybė, bet neabejotinai reikšminga ir verta prisiminimo. Vieną vertus, jis žinomas kaip karaliaus Mindaugo žudikas, keršijęs už iš Mindaugo patirtą neeilinį pažeminimą – Mindaugas atėmė iš jo žmoną, kuri buvo mirusios karalienės Mortos sesuo. – 2 psl.

ŠIAME NUMERYJE:

Šv. Kalėdos – tradicijos ir naujovės – 4 psl.

Drauge rašyme tautos istoriją – 8 psl.

Trys Karaliai įžengė į Vilnių

Senoliai sakydavo, kad ant Trijų Karalių saulė jau gaidžio žingsnį žengia.

Saulės grįžimo šventės baigdavosi sausio 6-ąją, kai diena pailgėdavo „per vieną gaidžio žingsnį“. Šią šventę krikščionys tapatino su Trijų Karalių švente (Kristaus Apsireiškimas). Šią dieną baigiasi ir kalėdinis laikotarpis.

Senovės Graikijoje tokia šventė sutapo su misterijomis Eleuse, į kurias atvykdavo romėnų imperatoriai ir atveždavo gimusiam Dionizui ir graikams dovanų. Krikščionys vietoj tos šventės įvedė Kristų aplankusių Trijų Karalių šventę. Iš čia atsirado paprotys sausio 6-ąją persirenginti Trimis Karaliais. Su krikščionyste tas paprotys atėjo į Lietuvą, tačiau buvo susipynęs su tradiciniais žiemos šventės užbaidymo elementais.

Krikščionybės laikais paplito paprotys ant durų bažnyčioje pašventinta kreida parašyti pirmašias trijų karalių vardų raides: K+M+B (Kasparas, Merkelis, Baltazaras). Kiekvienam karaliui skirtas kryželis prieš jo vardą reiškia išminčiaus šventumą. Pačioje pradžioje kryže-

Trys karaliai – Kristaus Apsireiškimo šventė

Gedimino Savickio nuotr.

liai būdavo rašomi virš kiekvienos raidės, taip sujungiant kryžių ir karūną.

Vėliau žmonės ėmė ženklinti savo

namų durų staktas, tikėdami, kad užrašius šias raides namai bus apsaugoti nuo piktųjų dvasių.

ELTA

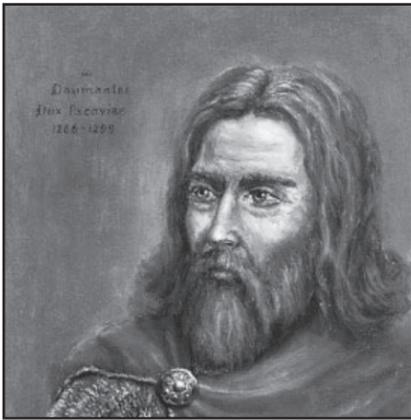
DRAUGAS

Mano laikraštis nuolatinis, patikimas, mus rišantis.

Kas yra vienas, to niekas negali palikti – Erich Maria Remarque

2016-ųjų metų Lietuvos istorijos jubiliejai

Daumantas, Nalšios ir Pskovo kunigaikštis
Dail. Artūras Slapšys

Atkelta iš 1 psl.

Be to, kaip Pskovo kunigaikštis, jis surengė tris karo žygius į Lietuvą. Kitą vertus Pskove pasikrikštijęs Daumantas po mirties buvo pripažintas šventuoju, jo relikvija – kalavijas – iki šiol pagarbiamai saugoma, o jo statyta Pskovo miesto siena iki šiol vadinama Daumanto vardu. Likimas lėmė, kad Daumantas tapo pirmuoju lietuvių šventuoju, nors ir kitos krikščionybės pakraipos, nei vėliau priimta daugu-

Gediminas
Dail. Artūras Slapšys

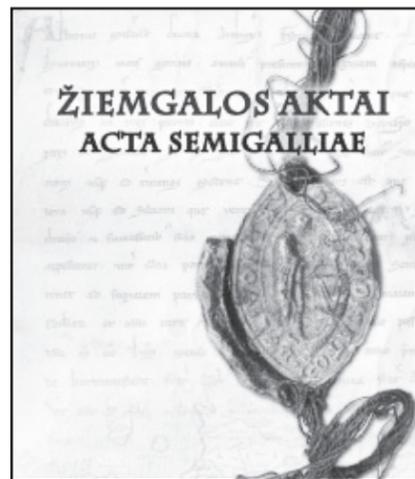
mos jo tautiečių.

Prieš 700 metų, 1316-aisiais, į valdžią Lietuvoje atėjo Gediminas – vienas žymiausių Lietuvos valdovų, tradiciškai siejamas su Lietuvos sostinės perkėlimu į Vilnių. Jis taip pat pradėjo Lietuvos valstybės plėtimą į Ukrainos teritoriją, tuo pačiu vaduodamas ją iš Aukso ordos jungo. Ukrainiečių istoriografijoje šie pokyčiai prisimenami kaip pozityvus reiškinys. Gedimino vardą taip pat išgarsino jo pradėta galinga ir garsi Gediminaičių dinastija bei giminė. Viso to pakaktų, kad 2016-uosius galėtume laikyti **Gedimino metais**...

Prieš 650 metų, 1366-ųjų rugpjūtį, buvo surengtas pirmasis ir vienintelis

Lenkijos organizuotas kryžiaus žygis prieš Lietuvą. Karinių susidūrimų su lenkais viduramžių Lietuvos istorijoje būta nemažai, bet jiems paprastai nebūdavo siekiama išsirūpinti „šventojo karo“ statusą, išskyrus Krokuvos kunigaikščio Boleslovo Droviojo bandymą XIII a. viduryje, kuris betgi užsibaigė nesėkme: 1255 m. duotą leidimą organizuoti kryžiaus žygį popiežius Aleksandras IV atšaukė 1257 m., įtikintas Vokiečių ordino, kuris kryžiaus karus Pabaltijyje siekė paversti savo monopoliumi. Lenkijos karalius Kazimieras Didysis kryžiaus žygio bulę iš popiežiaus Urbono V išsirūpino dar 1363 m. liepos 8 d. Žygiui buvo pasiruošta gerai, ir Lenkijos karaliui jo metu pavyko užimti dalį Volynės. Lietuva teritorinius praradimus pripažino tais pačiais metais Lenkijos su Lietuvos kunigaikščiais sudarytomis sutartimis. Tačiau Kazimiero laimėjimai neišsilaikė ilgai – 1370 m. jam mirus, Lietuva atsiėmė prarastas žemes.

Prieš 600 metų, 1416 m. vasario 6 d. Konstanco bažnytiniame susirinkime krikštą jau priėmusių žemaičių delegacija perskaitė **Žemaičių skundą prieš kryžiuočius**. Ordinas buvo demaskuotas kaip grobikiška organizacija, tik besidangstanti krikščionybės platinimo dingstimi. Šio skundo pristatymas, kaip ir kiti Lenkijos ir Lietuvos delegacijos veiksmai, įtikino vakarų Europos elitą, kad Vokiečių ordino krikščionybės platinimo misija nebeturi prasmės, o ir privertė susvyruoti iki tol nepaprastai didelį Vokiečių ordino autoritetą. Tai galima laikyti simboliniu prieš Lietuvą nukreiptų kryžiaus karų ideologijos žlugimo momentu. Žemaičių skundas

Žiemgalos aktai. Acta Semigalliae (2014)

lėmė, kad Konstanco bažnytinis susirinkimas kitais metais įsteigė Žemaičių vyskupystę.

Taip pat 600 metų jubiliejų nuo

pirmojo paminėjimo rašytiniuose šaltiniuose šiemet švęs **Biržai**. 2014 m. išleistame leidinyje „Žiemgalos aktai“ su vertimu į lietuvių kalbą paskelbiau 1416 m. rugpjūčio 23 d. Livonijos magistro laišką, kuriame išsamiai aprašytos Nogailių apygardos ribos. Jos buvo vedamos, be kita ko, per Biržų lauką – lietuvių pasienio teritorinę bendruomenę, iš kurios vėliau išaugo Biržų miestas ir Radvilų valdomos kunigaikštystės sostinė. Ši Biržams svarbi data kol kas kažkodėl nefigūravo Biržų istorijos apžvalgose ir nebuvo kaip nors įprasminta, tad šiame jubiliejuje yra puiki proga tą padaryti.

Prieš 550 metų, 1466 m. spalio 19 d. buvo sudaryta **antroji Torunės taika**, užbaigusi Lenkijos trylikos metų karą prieš Vokiečių ordiną Prūsijoje (pirmoji Torunės taika sudaryta 1411 m., pasibaigus kovoms, vykusioms po Žalgirio mūšio). Karas dėl Prūsijos prasidėjo 1454 m. kovo 6 d., kuomet Lenkijos karalius ir Lietuvos didysis kunigaikštis Kazimieras Jogailaitis priėmė prieš Vokiečių ordiną sukilusių Prūsijos miestų pasidavimo aktą ir stojo į karą su Vokiečių ordinu Prūsų sąjungos pusėje. Dėl įtemptų santykių tarp dviejų Kazimiero valdomų valstybių – Lenkijos ir Lietuvos – Lietuva, išskyrus atskirus didikus, beveik neprisidėjo prie šio karo, prarasdama unikalią galimybę atsimiti Klaipėdą ir Vokiečių ordino valdomas Mažosios Lietuvos teritorijas. Trylikos metų karas galutinai palaužė po Žalgirio mūšio merdinčio Vokiečių ordino galybę: Lenkijos naudai netekęs pusės teritorijos su sostine Marienburge, likusio-

Jono Visliciečio „Prūsų karas“

je teritorijoje (kurios sostinė perkelta į Karaliaučius) jis buvo priverstas pripažinti save Lenkijos vasalu.

Prieš 500 metų, 1516-aisiais, Krokuvėje buvo išleista Jono Visliciečio poema „Prūsų karas“ („Bellum Prute-

num“), skirta Žalgirio mūšiui atminti. Anot šią poemą į lietuvių kalbą išvertusios Eugenijos Ulčinaitės, „tai vienas pirmųjų naujųjų laikų Europos lotyniškos literatūros epinio žanro kūrinių, kuriame pateikiamas toks platus poetinis Lietuvos aprašymas ir svarbių jos istorijos faktų apmąstymas“.

Prieš 450 metų, 1566 m. kovo 11 d., įsigaliojo **Antrasis Lietuvos statutas**, apibendrinęs 1564–1566 m. teismų ir administracines reformas ir įvedęs Lietuvoje bajoriškąją demokratiją. Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės teritorija (apėmusi ne tik dabartinę Lietuvą, bet ir Baltarusiją bei dalį Ukrainos) buvo padalinta į 30 pavietų (10 iš jų pavietų ištiesai ar iš dalies patenka į dabartinės Lietuvos teritoriją, o 8 Ukrainos ir Palenkės pavietai po 1569 m. Liublino unijos atiteko Lenkijai). Kiekviename paviete veikė žemės ir pilies teismai, sprendę visos bajorijos bylas, o taip pat buvo įkurti pavietų seimeliai, kuriuose galėjo dalyvauti visa pavieto bajorija. Pavieto seimeliai rinko teisėjus ir po du atstovus į Seimą. Nors Lietuvos Seimas pamažu susiklostė XV a. bėgyje, ypač po 1492 m., kuomet įvestas visų žemių atstovų dalyvavimo principas, Seimo rinkimų iki 1566 m. dar nebuvo: žemių atstovai būdavo pasirenkami į Seimą vykstančių vietos pareigūnų ar atvykdavo patys. Antrasis Lietuvos statutas įvedė Seimo atstovų rinkimo tvarką: prieš 4 savaites iki Seimo turėdavo susirinkti pavietų Seimeliai ir išrinkti po du atstovus į Seimą. Tiesa, Seimo nariais buvo ir pareigūnai, kuriems narystė Seime priklausė pagal pareigas. Pagal šią tvarką **pirmieji Lietuvos istorijoje Seimo rinkimai** įvyko 1566 m. balandžio 10 d. naujai įsteigtuose pavietų seimeliuose, kuriuos kiek skubotai susaukė Žygimantas Augustas (buvo padaryta išimtis 4 pavietų iki Seimo pradžios terminui). Pats Seimas su

Joniškio herbas

rinktais pavietų atstovais susirinko balandžio 28 d. Breste. Tad 2016-aisiais turėsime ne tik eilinius Seimo rinkimus, bet ir minėsime Seimo rinkimų 450 metų jubiliejų.

Nukelta į 15 psl.

PRENUMERUOKIME IR SKAITYKIME „DRAUGĄ“ • www.draugas.org

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWSPAPER

Published on Tuesday, Thursday and Saturday
except legal Holidays, Jan. 2nd, and Dec. 26th by

the Lithuanian Catholic Press Society,
4545 W. 63rd Str., Chicago, IL 60629-5532.

Tel.: 773-585-9500. Fax.: 773-585-8284

Periodical class postage paid at Chicago, IL
and additional mailing offices.

Subscription Rates: \$150.00.

GARBĖS PRENUMERATA \$250.00

JAV – metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00

Pirma klase: kasdien – \$340.00 • visos savaitės \$240.00

Kanadoje (USD): – metams \$390.00 • 1/2 metų \$210.00 • 3 mėn. \$110.00
Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis oro paštu – metams \$615.00 • 1/2 metų \$315.00
Į Lietuvą reguliariu paštu – metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA

JAV – metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00 • 3 mėn. \$48.00

Kanadoje (USD) – metams \$150.00 • 1/2 metų \$120.00 • 3 mėn. \$75.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis: oro paštu – metams \$220.00 • 1/2 metų \$120.00
Į Lietuvą reguliariu paštu – metams \$70.00

Mažindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesiuočiame.

„Draugo“ prenumerata yra mokama iš anksto.

Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
Redakcija dirba kasdien, nuo 7:00 iki 3:00, šeštadieniais nedirba.

Vyriausioji redaktorė –

Ramunė Lapas

vyr.redaktore@gmail.com

Kultūrinio šeštadienio priedo redaktorė –

Renata Šerelytė

rainbow.vilnius@gmail.com

Redakcija už skelbimų turinį ir kalbą neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos gavus prašymą, ką nors skelbti. Redakcija straipsnius taisy savo nuožiūra. Nenaudotų straipsnių nesaugoja. Siunčiant prašome pasilikti kopiją.

Administracijos el. paštas:

skelbimai@draugas.org

administracija@draugas.org

Kažkada, domėdamasi šumerų civilizacija, V–IV tūkst. prieš Kristų gyvavusia Vidurio Rytuose, vadinamajame Tarpupyje (Mesopotamijoje), tarp Tigro ir Eufrato upių, aptikau faktą, kad šios civilizacijos liekanų randama tik buvusios valstybės pasienio miestuose. Mat ten gyveno pirkliai, kurie paprastai aukščiau už laisvę vertina savo gyvenimą. Jiems nebuvo svarbu, kam parduoti ir su kuo prekiauti, svarbu išlikti. Taigi miestai (tai buvo miestų civilizacija), kurie priešinosi, klajoklių užkariautojų buvo nušluoti nuo žemės paviršiaus. Ir štai kokia išvada iš to plaukia: kad genofondą išlaiko silpniausioji genties dalis – prisitaikantys ir susitaikantys arba palankūs užkariautojams. Gal jie praranda savo, o kartu ir savo genties-tautos dvasią, kultūrą, bet išsaugoja savo gyvybę ir pratęsia genties fizinę gyvastį. Daug metų šios mintys nedavė man ramybės.

Kodėl išnyko mūsų broliai prūsai? Jeigu taikytume šią formulę, todėl, kad ta dalis, kuri atkakliai priešinosi (prisimename istorinį prūsų sukilėlių vadą Herkų Manta) buvo išžudyta vokiečių užkariautojų, o likusioji dalis susitaikė su užkariautojų padėtimi ir suvokietėjo. Iki istorinių laikų, kaip rodo archeologiniai tyrinėjimai, tai buvo ypač stipri gentis, pati ryškiausia ir civilizuočiausia iš visų baltų. Prūsai gyveno arčiausiai Europos, palankioje vietoje – tarpinėje teritorijoje tarp šiaurės rytinės Baltijos genčių ir Vidurio bei Pietų Europos bei pakelyje iš Skandinavijos į Vidurio bei Pietų Europą. Jie turėjo daug galimybių būti turtingi ir sėkmingi. Archeologo prof. E. Jovaišos tyrinėjimai netiesiogiai leistų spėti, kad būtent prūsų bei galindų (kitų baltų genčių, gyvenusių šioje teritorijoje) protėviai net galėjo prisidėti keičiant Europos veidą – dalyvauti vadinamajame tautų kraustymesi Europoje, kurio metu buvo sugriauta Romos imperija ir perdalintos žemyno įtakos zonos. Šiandien apie prūsus, kurie nespėjo sukurti savo valstybės, težinome tik iš istorikų knygų. Nėra išlikusios gyvos ir prūsų kalbos, nes nėra žmonių, ja kalbančių, tėra iš istorinių relikvų sudarytas prūsų kalbos žodynėlis.

Taigi galima daryti liūdną išvadą, kad ir lietuvių genofondą išlaikė būtent tie, kurie susitaikė su rusų okupacija ir prisitaikė prie užkariautojų ideologijos. Ir apskritai įvairiais istoriniais laikotarpiais aktyviausioji, ryškiausioji tautos dalis, tautos žiedas, – nenorėdavę nusilenkti žmonės, – būdavo sunaikinami, bet tauta likdavo egzistuoti, ir tai įvykdavo pasidavusiųjų dėka, – jie gimdė palikuonis ir galėjo kalbėti savo kalba. Galima sakyti, kad mūsų genas dar gana sėkmingas – kiek svetimas batas beminde mūsų žemę, ir genofondas, ir kalba, ir tautos dvasia sulaukė XXI amžiaus. Nuo to laiko, kai daugiau kaip prieš du šimtus metų caro Rusija užgrobė mūsų žemę, sukilimai vyko kas pusšimtį metų – 1794, 1832, 1863 m., buvo ir mažesnės apimties pasipriešinimo židinių, kol 1918 m. buvo atkurta valstybė. Po pralaimėjimo vadai arba būdavo kariami, tremiami į Sibirą, arba pabėgdavo į užsienį, bet praėjus tam tikram laikui, rasdavosi naujų nepaklusniųjų, nes gentis-tauta gyvavo.

Šiems egzistenciniams apmąstymams nuteikė praėjusių metų pabaigoje paskelbtas vadinamasis Lietuvos intelektualų laiškas, kuriame buvo ginama poeto Justino Marcinkevičiaus garbė ir indėlis į Nepriklausomybę. Kas buvo šio laiško iniciatoriai, neaišku, bet po juo pasirašė daugiausiai tie, kuriems sovietiniais laikais karjera susiklostė sėkmingai, tarp jų – ir pora 1991 m. kovo 11-osios Nepriklausomybės Akto signatarų: filosofas Bronius Genzelis bei rašytoja Vidmantė Jasukaitytė. Ten buvo ir vienas iš Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdžio steigėjų – prof. Antanas Buračas, taip pat buvęs Konservatorijos (dabar Lietuvos muzikos akademija) rektorius Juozas Antanavičius, Lietuvos simfoninių orkestrų vadovai profesoriai Juozas Domarkas ir Saulius Sondeckis. Yra ir tokių intelektualų, kaip, pvz., atkakliai sovietinių kareivių statulas ant Žaliojo tilto Vilniuje ginanti Gražina Drėmaitė, neseniai baigusi Valstybinės paminklosaugos komisijos pirmininkės katedrą, ir vienas iš Lietuvos komunistų partijos pervadinimo į Lietuvos demokratine darbo partiją (LDDP) iniciatorių, ekonomikos prof. Povilas Gylys (pagal frazeologiją ir mąstymo būdą galima būtų spėti, kad būtent jis buvo šio laiško autorius). Kažkokiu keistu būdu tarp šių, savo veiklos „anais laikais“ nenorinčių nubraukti, veikėjų atsidūrė jaunas

Prieštaringos mintys apie genofondą

AUDRONĖ V. ŠKIUDAITĖ

tautininkas ir radikalus istorikas Tomas Baranuskas.

Vadinamųjų intelektualų pasipiktinimą sukėlė jaunosios kartos kultūrologės Nerijos Putinaitės (ankstesnėje Vyriausybėje liberalų ji buvo deleguota į švietimo ir mokslo viceministrės pareigas), kuri įvardijama ryškiausia ir tipiškiausia sovietinės kultūros kritike, straipsniai. Laiško autoriai sako: „Pastaruoju metu žiniasklaidoje vis dažniau pasirodo kritikų, kuriems nekritiškai sekant pačia naiviausia (‘popsine’) kosmopolitizmo mada, ‘atsiveria akys’ ir jie pasiryžta ‘pasakyti tiesą’. ...Matyt, ne atsitiktinis dalykas, kad pastaruoju metu savo atakas jie nukreipia į vieno iš talentingiausių ir bene labiausiai pilietiškai užsiągažavusių lietuvių poetų Justino Marcinkevičiaus kūrybą. ...N. Putinaitė neslepia pasitenkinimo, kad gali sugriauti šventumo įvaizdį ir sveikina su „nauja istorikų karta“ atsiradusią sovietmečio kritiką. Anot jos, „tauta bus daug sveikesnė, kai stovės ant tvirtų ir aiškių pamatų, o ne mitų, mirazų ir iliuzijų. Just. Marcinkevičius – šiuo metu vienas ryškiausių tokių mirazų“.

Anot laiško autorių, „Just. Marcinkevičius kaip tik labiausiai stengėsi atsiriboti nuo pataikavimo ir patarnavimų valdžiai ir ištikimiausiai saugojo autonomiškus ryšius su gimtaisiais namais, žeme ir tautine kultūra. Tačiau mūsų naujiesiems kritikams sovietmetis – naktis, kurioje visos katės juodos. Žemindami vieną iškiliausių šalies žmonių, jie iškreipia realybę, kenkia nacionalinei kultūrai ir maskuoja pačių paklusniausių, vergiškiausių literatūrinių kolaborantų darbus“.

Laiško autoriai kažkodėl užmiršta arba sąmoningai nutyli, kad jų ginamasis buvo ne tik Sovietų Sąjungos komunistų partijos narys, bet ir lietuviškojo komunistų sparno centro komiteto narys, – politinis elitas, – naudojėsis visomis sovietinio elito privilegijomis, taigi iš kolaboravimo valgęs sotesnę už kitų pavergtųjų duoną.

Vis dėlto laiško autoriai pripažįsta: „Niekas negincija, kad anais laikais buvo nemaža žmonių (pirmiausia pareigūnų), kurie iš tiesų kolaboravo ir vergiškai vykdė Maskvos instrukcijas, dirbo pačiame represiniame aparate arba įskundinėjo savo bendradarbius. ...Jis (J. Marcinkevičius. A.V.Š.) nebuvo

disidentas, bet ir niekada nekūrė tik prisitaikymui. Jis priklausė tam nedideliame menininkų ratui, kuris beveik kiekvienu kūrinium plėtė nustatytą apribojimų rėmus“. Žinoma, J. Marcinkevičiaus negalima gretinti su Komunistų partijos vadu Antanu Sniečkumi, kuris buvo net ne kolaborantas, o pats okupantas, dalyvavęs okupacijos procese ir netgi vadovavęs vykdamas represijas,

bet negalima lyginti ir su eiline mokytoja, kuri už pragyvenimą turėjo skleisti iškreiptą Lietuvos istoriją. Pastaroji buvo auka, o J. Marcinkevičiaus negalima pavadinti auka.

Baigdami laišką intelektualai sako: „Reikšdami kategorišką nepritariamą vulgariam kosmopolitizmui (suprask, kosmopolitė N. Putinaitė nori paneigti sovietinių kultūrininkų tautines inspiracijas. A.V.Š.) ir pilietiniam neatsakingumui, norime pareikšti, kad Justinas Marcinkevičius mums yra tas kūrėjas, kurio darbai šiandien turi ne kiek ne mažesnės reikšmės negu sovietmečiu, todėl su jais ir su jų autoriaus vardu, matyt, iš naujo turėtų prasidėti pilietiškai brandžios kūrybos, moralinės atsakomybės ir visos lietuvių kultūros pagrindų gynimas“.

Nieko čia antgamtiško – gyvename demokratinėje visuomenėje, ir kiekvienas turi teisę į savo nuomonę. Ir ne tik reikšti nuomonę, bet ir teisę jaustis gerai turi ir anais okupacijos laikais darę sėkmingas karjeras veikėjai. Kaip bebūtų sunku pripažinti, būtent jie kartu su tyliąja dauguma buvo Lietuvos fizinio kūno saugotojai. Jeigu visi mūsų tėvai ir seneliai būtų išėję į partizanus, tauta būtų buvusi išskersta, nes nėra jokios galimybės, kad trys milijonai patriotų būtų atsilaikę prieš daugiau kaip dviejų šimtų milijonų imperijos – Sovietų Sąjungos alkaną ir politiškai užhipnotizuotą kariauną. Savaip teisūs buvo tie prezidento Antano Smetonos vyriausybės nariai, kurie 1940 m. birželio 15 d. posėdyje pasisakė už nespriešinimą-prisitaikymą sovietams – okupavimo operacijos metu masinio kraujo praliejimo buvo išvengta. Yra dalykų, už kuriuos turime būti dėkingi ir prieštaringo gyvenimo poetui J. Marcinkevičiui – okupacijos metais jis savo dramose aukštino Lietuvos istoriją, o poezijoje – lietuvių kalbą, ir taip palaikė mūsų dvasią.

Kiekviename žmoguje yra užprogramuotas savisaugos instinktas, bet kiekvieno pasirinkimą apsprendžia asmenybės vertybių skalė: kas jam svarbiau – gyvybė ar laisvė ir teisingumas. Tų, kuriems laisvė yra svarbiausia, paprastai visuomenėje būna mažiau, gal net vienetai iš tūkstančio, bet jie yra kaip tas evangelinis raugas, kuris brandina tautą ir reikiamu momentu ją pakelia.

VDU sociologei – prestižinė „Fulbright“ stipendija

Vytauto Didžiojo universiteto (VDU) Sociologijos katedros vedėja doc. dr. Milda Ališauskienė laimėjo Jungtinių Amerikos Valstijų (JAV) įsteigtą „Fulbright“ stipendiją. Ši stipendija religijų įvairovę ir religingumo pokyčius Lietuvoje tyrinėjančiai mokslininkei suteikia galimybę penkis mėnesius stažuotis University of California, Santa Barbara.

Sociologė M. Ališauskienė nuo sausio mėnesio darbuosis universiteto Religijos mokslų katedroje, kur apibendrins 2012–2015 m. vykdytų religinių mažumų priėmimo Lietuvos visuomenėje socialinių tyrimų duomenis ir rengs mokslinę monografiją.

Pasak Sociologijos katedros vedėjos, religinių mažumų priėmimo šiuolaikinėje Lietuvoje tyrimų duomenys leidžia pažvelgti į kitaip mąstančio, tikinčio ar gyvenančio individo tolerancijos socialinį kontekstą, analizuoti, kaip ir dėl kokių priežasčių keičiasi visuomenės nuostatos dėl mažumų grupių.

Stažuotės metu M. Ališauskienė susipa-

žins su JAV religinių mažumų priėmimo ir tolerancijos socialiniu kontekstu, naujausiais mokslininkų darbais šioje srityje, konsultuos su religijos mokslų ir sociologijos tyrėjais, dirbančiais University of California. M. Ališauskienė savo tyrimų rezultatus pristatys ir kituose JAV universitetuose.

ELTA

RYTYS

Rytys – rytinis, iš rytų pučiantis vėjas. Puslapis „Rytys“ pristato JAV lietuvių naujienas iš rytų pakrantės valstijų.

Redaktorė Vaida Lowell • El. paštas: draugas.east.coast@gmail.com

Bostoniškiei Šv. Kalėdas šventė su dainomis

Kad Kalėdų Senelis nepaklystų ir rastų kelią į Bostono liuanistinės mokyklos „Eglutę“, visiems teko jį pakviesti: „Kur Kalėdų Senis? – A-Ū-Ū!“.

Bostono liuanistinės mokyklos Kalėdų koncertą aranžavusi dainavimo mokytoja, Berklee muzikos kolegijos (Berklee College of Music) absolventė Simona Minns pasitiko Kalėdų Senelį.

GAILA NARKEVIČIENĖ

Šešiasdešimt šeštuosius metus gyvuojanti Bostono liuanistinė mokykla Kalėdas pasitiko kitaip: jau keletą dešimtmečių tradicija tapęs kalėdinis vaidinimas buvo pakeistas įspūdingu koncertu. Jį aranžavusi dainavimo mokytoja, Berklee muzikos kolegijos (Berklee College of Music) absolventė Simona Minns ne tik mokė tradicinių lietuvių liaudies ir populiarių lietuvių atlikėjų kalėdinių dainų, bet ir sukūrė savo kūrinį lopšelio, darželio, 1, 2, 4, 5 ir 7 klasių mokiniams.

Šventinį renginį Pietų Bostono Lietuvių Piliečių klubo salėje pradėjo kunigas Steponas Žukas, malda ir Vytės Nemunėlio eilėraščių „Kalėdos“ pasveikindamas susirinkusius vaikus, tėvelius ir mokyklos svečius. Sveikinimo žodį tarė ir Bostono Lietuvių Bendruomenės pirmininkė Rima Girniuvienė, kviesdama naujas šeimas aktyviai įsitraukti į mūsų bendruomenės darbus – „vardan tos Lietuvos“ ir mūsų vaikų ateities. Ją kuria net 24 mokyklos darbuotojai – mokytojai, jų padėjėjai ir administracija, visi apdovanoti medumi ir direktorės šeimos kepta lietuviška duona.

Kalboms ir sveikinimams neprailgus koncerto vedėja, septintos klasės mokinė Saulė Kairyte pakvietė į sceną pačius jauniausius atlikėjus – lopšelio ir darželio vaikučius, kurie, padedami mokytojų Natalijos Tribulauskienės ir Ievos Račkutės, padainavo Simonos Minns sukurtą dainą „Kiškis ir meška“ bei lietuvių liaudies dainą „Graži mūsų šeimynėlė“.

„Labai labai noriu pasidžiaugti tokia šaunia klase! Vaikai puikiai pasirodė, klausė, sekė nurodymus. Visi buvo šventiškai nusiteikę ir labai stengėsi!“ – džiaugėsi darželio klasės mokytoja Ieva. Mažyliams scenoje netrukus pakeitė pirmokai ir antrokai, prie vaikų padarytais žaisliukais papuoštos eglutės padainavę dar vieną mokytojos Simonos dainelę „Grizlis ir lapė“, ku-

Penktokų ir septintokų ansamblis atliko kūrinus „Tai ko mums reikia“ ir „Sninga Kalėdos“, pritardami saksofonais ir lietuviškomis kanklėmis.

riai akompanavo jauniausia mokyklos pianistė Amelija Šležaitė, bei senovišką anglų giesmę „Laimingų Šventų Kalėdų“. Gausiausia daininkų grupė – ketvirtokai darniai traukė lietuvišką Advento dainą „Ažarai šalo“ ir Simonos Minns „Kalėdos suburia mus visus“, o žiūrovai negailėjo jiems plojimų!

Penktos ir septintos klasių an-

samblis į sceną atsinešė ir tviskančius instrumentus – vaikinų pučiamuosiuose atsispindėjo salę puošiantys lietuviški sodai, kuriuos pagamino Jonas Stundžia. Mokiniai atliko „Tai ko mums reikia“ (Simona Minns) ir „Sninga Kalėdos“, darniai pritardami saksofonais ir lietuviškomis kanklėmis!

Dešimtokės Liepos smuikui pri-

tariant gimnazijos jungtinė grupė linksmai ir drąsiai traukė lietuvišką „Ant lauko žvakelė žibėjo“ bei Tomo Augulio „Kalėdų naktį tylią“, kuri sujaudino ne vieną salėje sėdintį žiūrovą. Programą vainikavo suaugusių klasių pasirodymas su ypatingai gražiai sudainuota lietuvių liaudies „Už girių, girių“ ir mokytojų daina „Krenta sniegas“. Na, o kad Kalėdų Senelis nepaklystų ir rastų kelią į Bostono liuanistinės mokyklos „Eglutę“, visiems teko sudainuoti ir „Kalėdos – teisingai tu sakai“ bei pakviesti jį: „Kur Kalėdų Senis? – A-Ū-Ū!“...

„Kaip nauja šeima mokykloje su smalsumu laukėme kalėdinės šventės. Ji buvo nuostabi, sklandi, gerai paruošta, nuotaikinga, be įtampos (...) ir paliko mums daug šiltų išpūdžių“, – dalinosi mintimis koncertą stebėjusi mama Danguolė Senutienė.

Bostono liuanistinės mokyklos vardu – visiems laimingų Naujųjų 2016-ųjų metų!

Gaila Narkevičienė – Bostono liuanistinės mokyklos direktorė

Washingtono vaikų pasirodymai – lietuviškame pasakų miške

JŪRATĖ BUJANAUSKAS

„Lietuviškas Kalėdų Senelis jūsų neužmiršta!“ – Lietuvos ambasadorius JAV Rolandas Kriščiūnas pranešė vaikams, susirinkusiems į Kalėdų šventę Baltimorės Lietuvių namuose, kurią surengė Washingtono Kristijono Donelaičio liuanistinė mokykla.

Naujųjų metų išvakarėse mokyklėlė pakvietė visus į renginį, pavadintą „Knygų Kalėdos“, kadangi 2016-ieji Lietuvoje paskelbti Bibliotekų metais. Eglutėmis ir pelėdomis papuoštoje scenoje atgimė devynios visų mėgstamos lietuviškos pasakos ir dainos – nuo mažiausiųjų dvimečių „Pupų ir pipirų“ atliktos „Opa, opa, opapa, augo žirnis ir pupa“

Mažieji vaidino „Opa, opa, opapa, augo žirnis ir pupa“.

iki vyriausiųjų suvaidintos legendos apie Jūratę ir Kastytį.

„Juk knyga ir būtent pasakos lydi mus nuo pat vaikystės“, – sakė pasakoriaus vaidmenį atlikęs mokytojas Vytautas Pakalniškis.

„Šie mokslo metai mūsų mokykloje ypatingi, skirti lietuviškai knygai. Mokiniai ir mokytojai rašo ir iliustruoja savo knygas, kiekviena klasė augina perskaitytų lietuviškų knygų medžius, tėveliai kviečiami į mokyklos knygų klubą. Tad ir kalėdinės ‘Eglutės’ šventė šiemet prasmingai pavadinta „Knygų Kalėdomis“, – pasakojo mokyklos direktorė Jūratė Bujanauskas.

Už paramą rengiant Kalėdų šventę ji dėkojo Lietuvių Fondui, remiančiam lietuvišką kultūrą ir švietimą tiek Lietuvoje, tiek užsienyje.

Baltimorės Lietuvių namuose, kurie veikia dar nuo 1921-ųjų metų, susirinkusius svečius pasveikino ir monsinjoras Rolandas Makrickas, dirbantis Šventojo Sosto nunciatūroje Washingtone.

„Knygų Kalėdos“ – du prasmingi žodžiai. Labiausiai skaitoma pasaulyje knyga yra Biblija. Ji kalba apie Kalėdas ir Jėzaus atėjimą į pasaulį. Per šventes nepamirškime paskaityti kelias eilutes iš Šventojo rašto“, – ragino kunigas, aplankantis Kristijono Donelaičio lituanistinės mokyklos vaikus per daugumą švenčių.

Praėjusiais metais 55-erių metų veiklos sukaktį paminėjusią Washingtono lituanistinę mokyklą lanko vaikai nuo dvejų metų iki pat aštuntos klasės. Čia dirba 17 mokytojų ir būrelių vadovų, kurie pasistengia, kad per kiekvienas Kalėdas vaikai paruoštų lietuviškus pasirodymus.

„Ar Kalėdų Senelis moka lietuviškai?“ – pamačiusi Kalėdų Senelį vis klausinėjo ožiuko rageliais pasipuošusi trimetė Saulė, su klasės draugais atlikusi dainą iš pasakos „Vilkas ir septyni ožiukai“.

Vaikai džiaugėsi Kalėdų Senelio dovanomis, tarp kurių netrūko knygų – tiek anglų, tiek lietuvių kalba.

Jungtinėse Valstijose augančius vaikus lietuviškai skaityti ragino ir ambasadorius R. Kriščiūnas. Lietuvos ambasada Washingtone visiems

Šventėje dalyvavo (iš k.): monsinjoras Rolandas Makrickas, LR ambasados JAV ministrė patarėja Lyra Puišytė-Bostroem, JAV LB KV Visuomeninių reikalų tarybos pirmininkė Danelė Vidutienė, Lietuvos ambasadorius JAV Rolandas Kriščiūnas, K. Donelaičio lituanistinės mokyklos (KDLM) direktorė Jūratė Bujanauskas, KDLM mokytoja ir JAV LB Tarybos Švietimo komisijos pirmininkė Nerija Orentienė, KDLM tėvų komiteto pirmininkė Akvilė Sweetman, JAV LB Krašto valdybos vicepirmininkė informacijai Laima Liutikienė ir JAV LB KV vicepirmininkas archyvams Valdas Buožys. Valdo Bujanausko nuotraukos

Washingtono Kristijono Donelaičio lituanistinė mokykla pakvietė į šventę „Knygų Kalėdos“ Baltimorės Lietuvių namuose.

Kristijono Donelaičio lituanistinės mokyklos vaikams per Trijų karalių šventę padovanojo knygeles „Stumbrytės Plukės atostogos Lietuvoje“.

Per renginį Baltimorėje buvo prisiminta, kad būtent šiame mieste vasarą viso pasaulio lietuviai rinksis į XV Lietuvių tautinių šokių šventę.

Pasak JAV Lietuvių Bendruomenės Krašto valdybos pir-

mininkės Sigitos Šimkuvienės-Rosen, didžiuliam renginyje pasirodys daugiau nei 1 800 šokėjų. „Labai visų lauksime, ir ačiū Baltimorai už organizavimą“, – sakė S. Šimkuvienė-Rosen.

Jūratė Bujanauskas – Washingtono K. Donelaičio lituanistinės mokyklos direktorė

Philadelphijos lietuviai kartu šventė Kalėdas

IRINA MELIKOVA

Kiekvienais metais visi laukia pačios gražiausios metų šventės – Šv. Kalėdų. Žmonės vieni kitiems linki sveikatos, laimės, džiaugsmo, santarvės, nesibaigiančios meilės, šilumos ir stebuklų. Su kūdikėlio Jėzaus gimimu atgimsta, atsinaujina visa kas gera, gražu, švelnu, kas miela ir nuostabiausia šioje žemėje.

Dar prieš gruodžio pradžią visos mintys ima sukintis apie tai, kaip geriau pasiruošti Kalėdų šventei. Vinco Krėvės lituanistinė mokykla Philadelphijoje, Pensilvanijoje nutarė inscenuoti Eduardo Mieželaičio eiluoatą pasaką „Zuikis puikis“:

„Pasibaigus vasarėlei, krito lapai nuo beržų,

Ir zuikučiai, (t. y. mokinukai), sugužėjo mokyklėn pamažu.“

Sekmadieninę lietuvišką mokyklėlę lanko trisdešimt aštuoni vaikai nuo 3 iki 12 metų. Yra šešios klasės. Smagu pastebėti, kad atsirado nauja klasė, kurioje dauguma vaikučių tik pradeda

Vaikai vaidino pagal Eduardo Mieželaičio eiluoatą pasaką „Zuikis puikis“.

Erikos Mateliūnienės nuotr.

mokyti lietuvių kalbos. Gruodžio 20 dieną į Šv. Andriejaus parapijos salę po šv. Mišių rinkosi visi, kas neabejingas lietuviškai veiklai ir augančioms mūsų atžaloms. Šventė puikia pavyko

Vinco Krėvės lituanistinės mokyklos mokytojų, supratingų ir atsidavusių vaikučių tėvelių, veiklaus tėvų komiteto ir, aišku, mūsų nuostabių, žingeidžių vaikučių dėka. Kalėdų Senelis

įteikė dovanėles ne tik mokyklėlės mokinukams, bet ir visiems vaikučiams, atvykusiems į šventę.

Šiais metais pirmą kartą vyko ir Kalėdinė mugė (ji buvo surengta tris gruodžio sekmadienius – 6, 13 ir 20 dienomis.) Joje talkino visi: tėveliai ir seneliai kepė kūčiukus, pyragus, kūrė kalėdinius papuošimus, atvirutes ir žaisliukus. Sulaukėme rėmėjų ir iš pačios bendruomenės, kurių dovanas išdalinome pardavę loterijos bilietus. Bet labiausiai pasisekimo sulaukė mūsų vaikučių ir mokytojų pagaminti žaisliukai, atvirutes ir kita kalėdinė atributika.

Aukos ir surinktos lėšos viršijo mūsų užsibrėžtą tūkstančio dolerių sumą. Dosnūs Kazickų šeimos fondas pažadėjo padvigubinti kiekvieną surinktą dolerį (iki 1 000 dolerių sumos). Visi šie surinkti pinigai skiriami lituanistinei mokyklai – bus įdėti du nauji langai, suremontuota viena klasė ir atlikti kiti mokyklėlės veiklai užtikrinti būtini darbai.

Vinco Krėvės lituanistinės mokyklos rėmėjams tariame nuoširdų ačiū.

Irina Melikova – Vinco Krėvės lituanistinės mokyklos direktorė

SKAUTYBĖS KELIAS

Redaktorė Aušra Jasaitytė Petry • 8830 Magnolia Court • Orland Park, IL 60462 • El. paštas: ausra67@sbcglobal.net

Majos kampelis

Detroito lietuvių skautų Kūčios

2015 m. gruodžio mėnesį turėjau progos keliauti į Detroitą ir dalyvauti Detroito lietuvių skautų Kūčiose. Išvažiavau penktadienį, tuojau pat po pamokų, todėl reikėjo praleisti šeštadienio pamokas liuanistinėje mokykloje ir skautų sueigą Lemonte. Bet užtat galėjau dalyvauti Detroito skautų šventėje.

Atvykusi į Detroitą važiavau tiesiai į lietuvių parapiją. Čia vyksta visi lietuvių renginiai, kaip ir mūsų Pasaulio lietuvių centre, Lemont, IL. Parapijoje radau skautus vyčius kandidatus, kurie sunkiai dirbo statydami Kalėdų eglutę. O ji buvo tokia didelė, kad net siekė lubas.

Nors Detroito parapija yra panašus centras kaip ir mūsų Pasaulio lietuvių centras, bet čia viskas vyksta kitaip. Čikagoje anksčiau vykdavo bendros skautų Kūčios, o šiais laikais kiekvienas tuntas atskirai rengia kalėdines sueigas; jūrų skautės važiuoja į Holy Family Villa, senelių prieglaudą, pagiedoti kalėdinių giesmių. Man labai įdomu buvo pamatyti, kaip Detroito skautai švenčia Kūčias.

Šeštadienį, kol vyko užsiėmimai liuanistinėje mokykloje, aš su kitomis skautėmis stačiau ir puošiau stalus salėje Kūčioms. Mes sunkiai dirbome visą dieną. Kartu su vyr. skautėmis kandidatėmis Kūčių vakarienei pagaminome net baltos mišrainės.

Sekmadienis – ypatinga diena. Rytą visi susirinko parapijoje ir dalyvavo šv. Mišiose. Mišioms pasibaigus visi nuėjo į sporto salę, kur buvo sustatyti stalai ir kalėdinė eglutė. Visi skautai stovėjo tunto rikiuotėje. Sveikinu Mitrius, kurie davė paskautininkų žodį ir gavo žalius kaklaraiščius; Nick Caravias, kuris davė prityrusių skautų žodį; Michelle Harp, Elytę Busuito, Kristiną Gobytę, kurios gavo vyr. skaučių kandidačių virvutes; Detroito naujas liepsneles, kurios gavo savo pirmuosius baltus kaklaraiščius.

Tunto sueigai pasibaigus pasirodė visos skautų skiltys – kas su kalėdine daina, kas su kitokiu pasirodymu. Pagaliau galėjome valgyti skanius Kūčių patiekalus. Detroito bendruomenė yra labai ma-

Maja kartu su naujomis vyr. skautėmis kandidatėmis (pirmoje eilėje): Michelle Harp, Kristina Gobis, Elytė Busuito. Antroje eilėje: Julia Caravias, Maja Chiapetta ir Sofia Duoba.

loni. Susipažinau su daugeliu naujų draugų, keletas iš jų pažįsta net mano tėvus, senelius ar tetas nuo tų laikų, kai jie kartu stovyklavau. Tikiu, kad galėsiu grįžti į Detroitą „Ledynui“ – tai Detroito skautų žiemos iškyla.

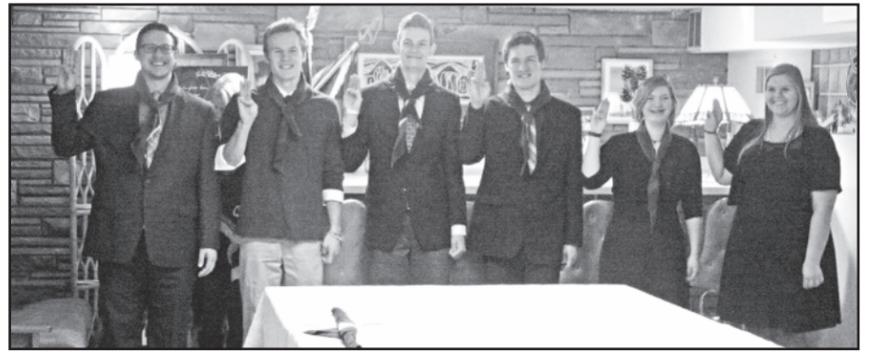
Savaitgalis Detroito man buvo labai smagus, džiaugiuosi, kad nutariau važiuoti.

Prie kalėdinės eglutės Detroito lietuvių skautų Kūčių metu: Lukas Pekorius, Maja Chiapetta ir Sofia Duoba.

Majos Chiapettos nuotraukos

Akademikų skautų Čikagos skyriaus kalėdinė sueiga

Stovykliniais kaklaraiščiais papuošti juniorai ir kandidatės: Darius Aleksiusas, Vidas Kulbis, Kęstutis Kelečius, Lukas Kulbis, Olivija Petry ir Viktorija Stropūtė.

Fil. Rasos Aleksiušienės nuotr.

V.S. FIL. AUŠRA JASAITYTĖ PETRY

Jau kelinti metai Čikagos skyriaus akademikai susirenka kalėdinei sueigai. 2015 m. gruodžio 19 d., šeštadienį, nemažas būrys Čikagos skyriaus akademikų ir filisterių tokia proga vėl buvo susirinkę filisterių Aleksiušų namuose.

Fil. Aleksytė Stalionytė pasveikino atvykusius į šventišką sueigą brolius ir seses ir padėjo Aleksiušų šeimai, kad atidarė savo namų duris ir visus labai šiltai priglaudė. Tuomet buvome pakviesti išsiriukuoti oficialiai sueigos daliai. Fil. Aras Galinaitis, sueigos komendantas, prašė visų lygiuoti, kol senj. Jonas Jokubauskas ir t.n. Goda Orentaitė įnešė Korp! Vyties ir Akademikų skaučių draugovės vėliavas. Broliis Aras kvietė visus/visas prisistatyti. Tai buvo proga naujiems Akademikų juniorams ir kandidatėms susipažinti su visais nariais.

Buvo perskaitytas Filisterių skautų sąjungos įsakymas, kuriame buvo parašyta, kad t.n. Rima Lintakaitė, baigusi University of Illinois at Chicago, yra pakeliama į filisteres. Nauja filisterė buvo pakviesta prie vėliavos, ir sesė Aleksytė išegė sesei Rimai filisterių ženkluką.

Toliau buvo pristatyti juniorai ir kandidatės. Naujos kandidatės – tai Olivija Petry ir Viktorija Stropūtė, o juniorai – Darius Aleksiusas, Vidas Kulbis, Kęstutis Kelečius ir Lukas Kulbis. Kandidatai buvo pakviesti prie vėliavų. Jiems buvo užrašami stovykliniai aka-

demikų kaklaraiščiai. Broliams kaklaraiščius užrašo tėvūnas fil. Audrius Aleksiusas, o sesėms – globėja fil. Liana Liubinskaitė.

Oficialiajai daliai pasibaigus visi buvo kviečiami bendrai nuotraukai.

Fil. Liana Liubinskaitė pakvietė fil. Gilę Liubinskaitę vesti meninę dalį – reikėjo padaryti lietuviškas kalėdines atvirutes iš šieno, o sesė Rasa Aleksiušienė pakvietė visus prie Kalėdų stalo.

Sukūrę menišką atvirutes ir skaniai pavalgę visi patogiai susėdo ir pradėjo dainuoti. Atvyko dar dvi kandidatės – Daumantė Kaveckaitė ir Greta Bergmanaitė. Jos taip pat prisistatė, ir joms buvo užrašyti akademikų stovykliniai kaklaraiščiai.

Pradėjome giedoti „Gaudeamus Igitur“, Vakarų šalyse populiarų studentų himną. Broliis Audrius Aleksiusas kandidatams liepė gerai išsiklausyti ir jį išmokti. Pirmiausia padainavo mokantys, o tada kartojo kandidatai. Išmokę sugiedojome visi kartu. Sudainavę tradicinę akademikų dainą, sugiedojome ir keletą kalėdinių giesmių bei lietuviškų dainų, kurioms broliis Audrius akompanavo pianinu ir akordeonu.

Smagiai padainavę kolegos ir kolegės skirstėsi išsinešdami gerą kalėdinę nuotaiką.

Dėkojame Aleksiušų šeimai už gražų priėmimą, sesei Gilei už nuostabią meninę programą, valdybai ir visiems, kurie prisidėjo prie šios sueigos planavimo, už idėjas. Buvo tikrai smagu, lauksime, kol vėl galėsime susirinkti.

Mielos Aušros Vartų-Kernavės tunto sesės!

Sveikinu visas su Naujais 2016 metais. Linkiu visoms sveikų, laimingų, saulėtų ir skautiškų metų. Ši nuotrauka iš jaunos mūsų tunto Kalėdinės sueigos. Tunto sueigos metu beveik visos paukštytės ir skautės buvo apdovanotos specialybė-

mis. Bravo! Buvo pranešta, kad trys paukštytės – Gabija Staniškytė, Simona Sulminaitė ir Viktorija Tvaskūnaitė – kandidatuoja į skautes, o skautės Urtė Jonušaitė ir Veronika Puidokaitė – į prityrusias skautes. Linkiu joms sėkmės. Tunto sueigos metu pa-

sveikinome mūsų tunto naują „Žemynos“ vyr. skaučių būrelį. Sesė Rima Lintakaitė vadovauja šiam būreliui, kuriam priklauso Darija Siliūnaitė, Natalija Vaznelytė, Andrėja Varaneckaitė, Carina Ozers, Alicija Viktoraitė, Žiema West, Meda Mikalauskaitė, Goda Orentaitė, Monika Ringytė, Skirmantė Survilaitė, Erista Butkevičiūtė, Austėja Stanevičiūtė, Olivija Petry, Lilė Šoliūnaitė, Lina Lietuvninkaitė, Karina Viktoraitė, Kasandra Rugieniūtė ir Kristina Stončiūtė. Kaip smagu ir džiugu, kad šios sesės susibūrė dirbti kartu ir dalyvauti tunto veikloje. Po oficialios sueigos dalies susikaupė klausydamos sesės Ramonos Žemaitienės skaitant Kristaus gimimo pasaką. Po to buvo uždegtos žvakės priminti mums apie mūsų skautišką pažadą dirbti Dievui, tėvynei ir artimui, kad ta ugnelė niekad neužgestų mūsų širdyse. Naujai gavusios muzikantės specialybę sesės padainavo pritarėdamos pačių padarytais muzikos instrumentais. Visi tėveliai, svečiai ir tunto sesės pagiedojo keletą kalėdinių giesmių ir susėdo prie Kūčio stalo. Labai dėkoju visiems, kurie padėjo suruošti mūsų tunto Kalėdinę šventę. Vis budžiu,

sesė Renata

Aušros Vartų-Kernavės tunto žiniaraštis, 2016 m. I numeris

Darbingi LUMA metai

„Kokia moteris, tokia tauta”
Vydūnas

DANUTĖ BARTULIENĖ

Baigėsi metai. Tik tie metai gyvenime gražiausi, kurie nuskaidrinti bendradarbiavimo, kupini ieškojimų ir atradimų džiaugsmo, turtingi prasmingų darbų ir reikšmingų pasiekimų. Ilgai laukėme tos paslaptingos nakties, kada beveik visi žmonės nemiega. Su džiugia šventine nuotaika, šventiniu šurmuliu laukiame ir kažko nepaprasto, didingo. Ir kai abi laikrodžio rodyklės susitinka ties dvylikta, susitinka metai. Bet tai vyksta labai trumpai, akimirka. Senieji pasilieka praetyje, o naujieji kaip viesulas, nesulaikomai ima skrieti į priekį.

Metams baigiantis, mes, Lietuvos universitetų moterų asociacija (LUMA), buvome susirinkusios pabendrauti, palydėti praeinančius metus, nuskaidrintus nuveiktų prasmingų darbų ir reikšmingų pasiekimų, iš dalies aptarėme ir ateities planus. Susirinkimas vyko Lemonte. Dalyvavome šv. Mišiose ir jubiliejiniame Palaimintojo Jurgio Matulaičio misijos choro kalėdiniame koncerte. Po to susitikome Bočių menėje, pasidžiaugėme, kad nedidelis būrelis rūpestingų LUMA moterų, padedant Beverly Shores lietuvių bendruomenei, bendromis jėgomis daug nuveikėme įgyvendinant pagrindinę mūsų idėją šiuo metu.

Rugsėjo mėnesį iškilmingai, su pasididžiavimu šventėme atgaivinamo „Lietuvos darželio“ atidarymo pradžią. Dalyvavo daug gerbiamų svečių. Jie padėjo pasodinti gražų berželį. Tarp svečių buvo garbi viešnia Laura Dilytė-Butkienė – Lietuvos konsulato Čikagoje vicekonsulė. Jau sutvarkyti ir perstatyti buvusių nepriklausomos Lietuvos prezidentų paminklai. Pasodintos gėlės ir daugiau berželių. Gėrimės naujai plytelėmis išklotais Gediminaičių stulpais, vienu svarbesnių Lietuvos valstybingumo simbolių.

Rudenėjant vėl susirinkome darbo dienai „International Friendship Gardens“ – „Lietuvos darželyje“ Michigan City, Indianoje, sodinti gėlių. Dirbome su didele energija, pasodinome kelias rūtas ir apie 50 kitokių augalų. Pavargusios važiovome į svečius LUMA pirmininkės Rimos Binder namus, kur mūsų laukė skanumynais nukrauti stalai, pailsėti, pabendrauti ir formaliai pasitarti. Aptarėme tolesnius darbus, būtinus projektų įgyvendinimui. Galvojame, kad ateityje bus dar daug darbo, todėl lauksime ir kitų žmonių pagalbos. Kas galite padėti, maloniai prašomi skambinti, rašyti mums. Dabar ieškome galimybės nusipirkti atminimo plytų, už kurias jau sumokėjo žmonės, norintys čia įsiamžinti.

Pristatydama darželio finansinę ataskaitą pirmininkė Rima skatino visas kaupti aukas. Ji pranešė, kad gauta didelė auka/dovana – rūpintojėlis, kurios autorius – Antanas Česnulis – Druskininkų skulptūros parko steigėjas. Rūpintojėlį padovanojo mieloji Eleonora Šalčiūnas. Surinkome nemažai piniginių aukų ir norime paskelbti aukotojų sąrašą: „Neale Family Foundation”, Rima Binder, „Kappa Kappa Kappa Sorority”, JAV East Chicago apylinkė, Regina Padleckienė, Birutė Vilutienė, Nicholas & Margarita Stiglich, Genovaitė Montvila, Leonas Maskaliūnas, Lietuvos Vyčių #82 kuopa, Kęstutis Sidabras, Leonas Dambrauskas, Gražina Arbačiauskienė, Alma Morkuvienė, Juozas Neverauskas, Gediminas Brazaitis, „AVS Propoerty Management”, Edna Budrys, Vytautas Markevičius.

Laukiame ir daugiau aukotojų, kad galėtume įvykdyti savo projektą iki galo. Kiekvienas norintis gali užsakyti cementinę plytelę įsiamžindamas pats ar už tam tikrą auką dovanodamas brangiam žmogui svarbaus įvykio proga. Plytelėmis bus iškloti takai, vedantys prie trijų garbingų nepriklausomos Lietuvos prezidentų: Antano Smetonos, Aleksandro Stulginskio ir Kazio Griniaus paminklų. Kadangi „Lietuvos darželis“ yra „International Friendship Gardens“ parke, Michigan City, Indianoje, tai lešos renkamos į šio parko sąskaitą su nuoroda „Lietuvos darželiui“. Ateityje turbūt nebebus tokio didelio projekto kaip šis. Daug lengviau prašyti ir rinkti aukas, kai organizacijos ir žmonės žino kam aukoja, o LUMA Čikagos skyriaus vardas ir veikla dar nelabai žinoma visuomenėje.

Pirmoje eilėje: Margarita Stiglich, Rima Kašubaitė-Binder, Romualda Laurinaitytė-Rynne, Regina Padleckienė; antroje eilėje: Birutė Deltuvienė, Rima Sell, Lilija Jasaitytė, Alma Morkuvienė, Danutė Bartulienė, Gražina Arbačiauskienė, Jolanta Magle, Vilija Kerelytė, Regina Carter.

Mes, LUMA moterys, atsipalaiduojame ne tik dirbdamos gamtoje, bet ir bendraudamos kurios nors namuose. Jaukiuose vaišingos Margaritos Stiglich namuose šių metų lapkričio mėnesį surengtas susirinkimas buvo ne tik formalus, bet skirtas ir atsiveikinti su LUMA Čikagos skyriaus ikūrėja Romualda Laurinaityte-Rynne, kuri išvyksta gyventi į Floridą. Susirinko gausus moterų būrys. Atvyko net ir tos, kurių jau seniai nematėme. Romualda atėjo nešina glėbiu gražiausių rožių ir kalėdinių gėlių. Ji išsakė savo mintis, prisiminė buvusią veiklą, padėjo kiekvienai lumietei ir atsiveikino. Tai buvo širdinga akimirka visoms. Ji padėjo už kartu nuveiktus darbus, už bendrą veiklą ir įteikė kiekvienai po gėlę. Buvo padaryta daug nuotraukų prisiminimui. O ją apsiautęs LUMA moterų padovanotas puikus violetinis šalis ir rožių puokštė tikrai ilgai primins lumiečių dėkingumą ir šilumą.

Vėliau pirmininkė Rima Binder savo ataskaitoje priminė, kad popiežius Pranciškus paskelbė Šventuosius Gailestingumo metus, kurie prasidėjo pra-

ėjusių metų Švč. M. Marijos Nekaltojo Prasidėjimo iškilmės dieną, gruodžio 8-ąją, ir bus švenčiami iki ateinančių metų Kristaus Karaliaus iškilmės, 2016 m. lapkričio mėn. 20 d. Tai kelias, kuris prasideda dvasios atsivertimu, paliečia kiekvieną su tokia meile, kad pakeičia žmogaus gyvenimą. Mes patiriame gailestingumą ir patys turime juo gyventi. Atleidimas yra pati aiškiausia gailestingos meilės išraiška. Todėl ateinančiais metais planuojame surengti seminarą kartu su Lietuvių psichologų asociacija, o galbūt ir su kitomis organizacijomis. Diskutuosime apie atleidimą, moterų lygiateisiškumą, nes ir Tarptautinės moterų asociacijos viena iš veiklos krypčių yra siekti mergaičių ir moterų lygybės visose gyvenimo srityse.

Norintys vienaip ar kitaip paremti, prisidėti prie mūsų veiklos maloniai prašomi rašyti ar skambinti: Rimai Binder tel. 847-310 2139 arba el. paštu rimabinder@comcast.net, Danutei Bartulienei tel. 219-931 6306 arba el. paštu danuteb@att.net arba bet kuriai LUMA nare.

Darželio pirmosios stadijos atidaryme: Daiva Karužaitė, Birutė Deltuvienė, Alma Morkuvienė, Romualda Laurinaitytė-Ryann, konsulė Laura Dilytė-Butkienė, pirmininkė Rima Kašubaitė-Binder, Danutė Barkuvienė, Lilija Jasaitė, Rima Sell, Margarita Stiglich, Beverly Shores klubo narė. LUMA archyvo nuotraukos

Drauge rašykime savo tautos istoriją

LORETA TIMUKIENĖ

LTSC vicepirmininkė

Šiandien kalbant apie išeivijos archyvų padėtį ir ateitį, klausimų yra daugiau nei atsakymų. Iš pirmo žvilgsnio atrodo, kad archyvai, kuriuose saugoma įvairi archyvinė medžiaga, nereikalauja kažkokio ypatingo mūsų visų rūpesčio. Tačiau pagalvojus ir įsigilinus, kad tuose archyvuose saugomi unikalus, originalūs dokumentai, nuotraukos, įrašai, kurių nerasite niekur kitur, imi suvokti, kad šie archyvai atlieka ir autentiškumo patvirtinimo funkciją – čia saugoma atmintis, galimybė suprasti savo ištakas ir nuolat prie jų sugrįžti. Suvokus tai, kyla klausimas – kas vis dėlto turi prisiminti atsakomybę už šios atminties išsaugojimą? Lietuva, išeivija, mes visi..?

Atrodo, šis klausimas kol kas kybo ore, apie jį kartais nuo karto pasvarstoma spaudoje, archyvarų susirinkimuose, tačiau esminio atsakymo nėra ir turbūt dar greitai laiku nebus – juk žinome, kad pačioje Lietuvoje nemažai archyvų reikia tvarkyti, skaitmeninti, tam irgi reikalingi nemaži pinigai. Laimei, šiandien šiapus Atlanto dar turime entuziastų ir rėmėjų, kuriems rūpi išeivijos archyvų išsaugojimas ir išlaikymas, tačiau šis klausimas, kaip ir kiti su mūsų turimų vertybių išsaugojimu susiję reikalai, vis dėlto reikalauja didesnio dėmesio ir platesnės diskusijos. Juk negalime leisti, kad per šimtmečius kaupti turtai būtų prarasti ar išblaškyti, o pasigirstantys siūlymai išeivijos archyvus siųsti į Lietuvą dažniausiai būna nepamatuoti. Kodėl? Gyvename sparčiai globalėjančiame pasaulyje, kuria technologijos padeda labai greitai surasti ir pasinaudoti už tūkstančių kilometrų esančia informacija, todėl dažnu atveju netenka prasmės svastyti, kur geriau laikyti archyvus. Šiandien turėtume galvoti, kaip juos padaryti lengvai pasiekiamus tiems, kuriems jie įdomūs ir reikalingi. Turėkim omeny, kad šiandieniniame globalėjančiame pasaulyje daugelis žmonių pradeda jaustis „benamiais“ ir ima rūpintis šalia esančiais dalykais, kurie yra svarbūs jų tapatybei. Manau, galimybė po ranka turėti informaciją, padedančią žmonėms spręsti tapatybės klausimus, yra šiandien labai svarbi archyvų misija. Pripažinkime – mums, gyvenantiems toli nuo tėvynės, yra svarbus žinojimas, kad šalia turime akivaizdų, tikrą mūsų išskirtinumo liudijimą – lietuviškas bažnyčias, mokyklas, spaudą, archyvus, muziejus, kapines, paminklus, kryžių kalnelius, be kurių iširtumėm tautų ir kultūrų vandenyne kaip bespalvis lašas.

Savo straipsnyje bandysiu apžvelgti vieno iš tokių mūsų tapatybės liudijimus saugančių centrų vienerių metų veiklą. Ir tik retoriškai paklausu – jeigu šiandien neturėtume savo archyvo, kuo užpildytumėm atsiradusią tuštumą, kur keliautų tūkstančiai mūsų vakar dieną liudijančių nuotraukų, dokumentų, įrašų, laiškų? Žvelgiant į lėšas, kurios šiandien gaunamos didžiausiam lituanistikos centrui išeivijoje išlaikyti, kartu tenka kelti ir kitą klausimą – ar tikrai mums pavyks išsaugoti ateinančioms kartoms visa tai, ką būtina išsaugoti?

Įvairūs projektai

Šalia kasdieninių darbų – archyvų tvarkymo, aprašymo, lankytojų priėmimo, ieškomos medžiagos suradimo ir pateikimo, įvairios medžiagos skaitmeninimo – Lituanistikos tyrimo ir studijų centro darbuotojai vykdo ne vieną projektą, siekiant archyvus padaryti prieinamesnius, plačiau žinomus.

Šiomet pradėjome vykdyti naują projektą – savo veiklą pristatome Čikagos ir jos apylinkių lietuvių bendruomenėms. 2015 m. lapkričio 22 d. apie savo darbus papasakojome Brighton Parko apylinkės žmonėms, susirinkusieji į parapijos salę galėjo apžiūrėti mūsų kilnojamąją parodą „Atversim dainų švenčių skrynią“, atsakėme į klausimus apie archyvų perdavimą ir saugojimą sąlygas LTSC. Dėkojame mus šiltai priėmusiai JAV Lietuvių Bendruomenės Brighton Parko apylinkės valdybai, parapijos žmonėms, kunigui Gediminui Keršiui. Tokius susitikimus tęsime ir ateinančiais metais.

LTSC darbuotojai Jaunimo centro, kuriame yra įsikūręs Lituanistikos tyrimo ir studijų centras, metiniame pokylyje. Stovi iš k.: Vytautas Beleška, Tarybos pirmininkas dr. Robertas Vitas, dr. Indrė Antanaitis-Jacobs, Loretą Timukienę, Kristina Lapienytė, Regina Idzelienė. Sėdi iš k.: Valdybos pirmininkas dr. Augustinas Idzėlis, Juozas Bendikas, Enata Skrupskelytė ir Gediminas Indreika.

Audronės Sidaugienės nuotrauka

Vasario pradžioje J. Žilevičiaus-J. Kreivėno muzikologijos archyvo direktorė Genė Razumienė dalyvavo LR generalinio konsulato surengtoje pamokoje Čikagos elitinių mokyklų „GEMS Academy“ mokiniams, kur ji pristatė lietuvių liaudies muziką, instrumentus ir meno dirbinius.

Kovo 29 d. LTSC valdybos pirmininkas dr. Augustinas Idzėlis Clevelande, OH, Akademinio skautų sąjūdžio renginyje skaitė paskaitą „Baisiojo birželio faktai ir kontroversija“.

Lapkričio 8 d. Lemonte, Pasaulio lietuvių centre, Lietuvių dailės muziejuje, vyko LTSC popietė „JAV lietuvių muzikinės veiklos istorija“. Joje neseniai Lietuvoje išleista monografija „Lietuvių muzikinė kultūra Jungtinėse Amerikos Valstijose 1870–1990“ pristatė knygos autorė Klaipėdos universiteto dėstytoja prof. dr. Danutė Petrauskaitė ir muzikas Alvydas Vasaitis. Susirinkusieji išgirdo „Dainavos“ ansamblio vyrų vieneto, Rūtos Pakštaitės-Cole, jos dukros Vilijos Pakštaitės-Longwell, Agnės Giedraitytės, Aro Biskio ir Mindaugo Razumo atliekamus lietuviškus kūrinius. Atėjusieji į muzikinę LTSC popietę turėjo progą pamatyti unikalią filmuotą medžiagą iš mūsų archyvų apie kompozitorius, chorvedį, vargonininką, muzikologijos archyvo įkūrėją prof. Juozą Žilevičių. Dėkojame renginio rėmėjui Lietuvių Fondui.

Jau ne pirmą kartą LTSC viešėjusi prof. D. Petrauskaitė ne tik pristatė savo monografiją, kurioje panaudota nemažai medžiagos iš J. Žilevičiaus-J. Kreivėno lietuvių muzikologijos archyvo, bet ir rinko, kopijavo šiame archyve esančią medžiagą būsimiems moksliniams darbams. Šios vertingos knygos pasirodymas – puikus liudijimas, kad išeivijos archyvuose sukauptas turtas šiandien yra nesunkiai prieinamas ir Lietuvai. Laimei, jis nedulka lentynose, o yra naudojamas atliekant mokslinius tyrimus, ruošiant publikacijas, rengiant parodas, kuriant kino filmus, ieškant savo giminės istoriją liudijančių dokumentų.

Siekdami plačiau supažindinti su LTSC veikla, informaciją apie mūsų darbus siunčiame į JAV ir Kanados lietuvišką spaudą, beveik kiekvieną dieną pasirodo naujos žinutės LTSC Facebook paskyroje, kurią kasdien aplanko šimtai lankytojų.

Parodos

Siekdami kuo plačiau pristatyti mūsų turimą archyvinę medžiagą ir supažindinti su mūsų turtingu paveldu ruošiamės įvairias parodas. Paroda „Atversim dainų švenčių skrynią“ pasakoja apie turtingą Šiaurės Amerikos lietuvių dainų švenčių istoriją – dvylikoje stendų galima pamatyti devynių dainų švenčių leidinius, dokumentus, nuotraukas, taip pat švenčių aprašymus, paruoštus lietuvių ir anglų kalbomis. Ši paroda liepos pradžioje buvo pristatyta Čikagoje vykusoje X Šiaurės Amerikos lietuvių dainų šventėje, vėliau ją galėjo apžiūrėti Pasaulio lietuvių centre Lemonte esančio Lietuvių dailės muziejaus lankytojai.

Kita mūsų paroda „Sportas JAV lietuvių gyvenime“ pirmąkart buvo pristatyta gegužės pradžioje Pasaulio lietuvių centre Lemonte vykusio krepšinio turnyro Ambasados taurei laimėti metu, ją papildė įvairūs pastarųjų metų mūsų sportininkų laimėjimus liudijantys eksponatai – sportiniai apdovanojimai, dokumentai, nuotraukos, marškinėliai.

Rugsėjo mėnesį abi parodos keliavo į Clevelandą, kur vyko JAV Lietuvių Bendruomenės XXI Tarybos sesija ir ŠALFASS suvažiavimas, vėliau jos buvo pristatytos Vakarų pakrantėje: Los Angeles šurmuliavusiose 29-tose Lietuvių dienoje, Portlando lietuvių bendruomenėje, gruodžio mėn. sporto parodą pamatė Seattle lietuviai. Pavasariop abi parodos, kurių rėmėjai – Lietuvių Fondas ir JAV Lietuvių Bendruomenė, keliaus į Kanadą, ten jas apžiūrėti turės galimybę ne vienos Kanados lietuvių apylinkės žmonės. Nuoširdžiai dėkojame visiems, paskolinusiems ar dovanojusiems savo archyvinę medžiagą ruošiant šias parodas, taip pat tiems, kurie jas padėjo pristatyti savo vietovėse. Ypatingai esame dėkingi Ingridai ir Laurynui Misevičiams, Violetai ir Mindaugui Gedgaudams, Nomedai Lukoševičienei.

Prisidedame ir prie kitų rengėjų organizuojamų parodų. Lietuvių dailės muziejaus, su kuriuo mes irgi sieja gražus bendradarbiavimas, ruošta parodai, skirtai fotografo, poeto, knygų autoriaus Algimanto Kezio paminėjimui, buvome paskolinę nuotraukas iš Lituanistikos tyrimo ir studijų centrui dovanoto A. Kezio archyvo. Rugsėjo mėnesį keli eksponatai iš mūsų ruoštos parodos, skirtos LR generalinio konsulato Čikagoje 90-mečiui, buvo pristatyti naujų konsulato patalpų atidarymo metu.

Šiais metais laukia dar vienas didelis projektas – birželio 30-liepos 3 d. Baltimorėje vyksiančiai XV šokių šventei skirta paroda, pasakosianti Šiaurės Amerikos lietuvių šokių švenčių istoriją. Su šokių šventės komitetu jau aptarėme parodos koncepciją, kreipiamės į praėjusių švenčių dalyvius, vadovus, fotografus – jeigu savo archyve turite įdomios medžiagos (kokybiškų nuotraukų, dokumentų, emblemų ir pan.), maloniai prašome ją pasidalinti su mumis – jeigu eksponatus norėsite pasilikti, mes pasidarysime kopijas, o originalus gražinsime. Daugiau informacijos tel. 773-434-4545 arba el. paštu info@lit-huanianresearch.org

Svečiai

Retai būna tokių dienų, kad Centro durų nepravertę artimesni ar tolimesni svečiai – džiaugiamės jais visais. Lietuvos Respublikos nepaprastasis ir įgaliojantis ambasadorius JAV ir Meksikai Rolandas Kriščiūnas, LR generalinis konsulas Čikagoje Marijus Gudynas, profesorius Vytautas Landsbergis, Pasaulio Lietuvių Bendruomenės pirmininkė Dalia Henke, Maironio lietuvių literatūros muziejaus Išeivių literatūros skyriaus vedėja humanitarinių mokslų dr. Virginija Paplauskienė, Lietuvos šaulių sąjungos vadas, atsargos pulkininkas leitenantas Liudas Gumbinas ir Lietuvos šaulių sąjungos išeivijoje (LŠSI) vadas Julius

Butkus, Vilniuje esančio Lietuvos kultūros tyrimų instituto vyresnysis mokslo darbuotojas dr. Dalius Viliūnas, Marijampolės kultūros centro parodų organizatorė Onutė Surdokienė, Brett Matulis iš Philadelphia, PA, atskridęs į Čikagą ieškoti dokumentų apie savo gimines, lietuviškų šaknų turintys giminaičiai iš įvairių JAV vietovių ir Kanados, pirmą kartą susitikę Čikagoje, kad galėtų ne tik susipažinti, bet ir bandyti surasti daugiau savo giminystę įrodančių dokumentų – tai tik dalis svečių, vienu ar kitu keliu pasibeldusių į LTSC duris ir besidominčių mūsų archyvais.

Sunku būtų juos visus suminėti, bet mūsų svečių knygoje palikti įrašai liudija, kad pas mus užsukusieji džiaugiasi galimybe daugiau sužinoti apie mūsų tautos ar savo giminės istoriją, dažnas prisipažįsta buvęs nustebintas pamatęs, kokius turtus mes turime. Visada džiaugiamės galėdami besikreipiantiems padėti surasti ieškomą dokumentą, nuotrauką, knygą, garso ar vaizdo įrašą. Juk iš tiesų mūsų archyvų paskirtis ir yra drauge rašyti savo tautos istoriją.

Šią vasarą mūsų archyvuose porą mėnesių praleido Vytauto Didžiojo universiteto (VDU) doktorantė Ina Vaišūnaitė – ji rinko medžiagą apie Amerikos lietuvių bendruomenės audio-vizualinės žiniasklaidos raidą.

Spalio pabaigoje svečiai iš St. Petersburg, FL, Mary Umans ir Joseph Jakubauskas domėjosi mūsų turimais perkeltųjų asmenų (angl. Displaced Persons) stovyklų archyvais – jie kuria dokumentinį filmą „Displaced“, pasakojantį apie lietuvius, Antrojo pasaulinio karo pabaigoje pasitraukusius į Vakarų. Mūsų svečiai ypač domėjosi nuotraukomis, kuriose atsispindi DP stovyklų gyvenimas – ne tik buitinis, bet ir aktyvi kultūrinė veikla. Kita mūsų viešnia – režisierė Ramunė Rakauskaitė, šiuo metu gyvenanti Lietuvoje, pas mus lankėsi jau ne pirmą kartą. Šį kartą ji domėjosi mūsų turima sovietine archyvine medžiaga, kurią lietuvių filmuota medžiaga, kurią režisierė žada panaudoti savo būsimame filme. Lauksime abiejų filmų premjerų.

Bendradarbiavimas

LTSC bendradarbiauja su įvairiomis JAV lietuvių organizacijomis ir Lietuvos įstaigomis, tokiu būdu plečiasi mūsų veikla, didėja galimybės dalintis patirtimi ir turimais ištekliais.

Jau kelinti metai tęsiasi LTSC bendradarbiavimas su University of Illinois at Chicago (UIC) Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Lituanistikos katedra, kuriai vadovauja prof. Giedrius Subačius. Šio universiteto Lietuvių kultūros kurso studentai atvyksta pas mus padirbėti, už savanorišką darbą jie gauna papildomus kreditus – šiemet jie skėnavo nuotraukas iš Budrio fotoarchyvo.

Toliau bendradarbiaujame su Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos (LNB) Lituanikos skyriumi – ateinančiais metais kartu bus ruošama virtuali paroda, skirta 70-ųjų minėšančiai Lietuvių rašytojų draugijai.

Tęsiasi LTSC bendradarbiavimas su Lietuvos edukologijos universitetu (LEU) – kovo mėn. pas mus svečiavosi šios aukštosios mokyklos Visuotinės istorijos katedros vedėjas prof. Juozas Skirius. Istorikas, lietuvių išeivijos istorijos tyrinėtojas LTSC lankėsi jau ne pirmą kartą – šįkart profesorius rinko medžiagą knygai apie išeivijos indėlį į Lietuvos valstybės kūrimą. Sausio-vasario mėnesiais turėjome pagalbines iš LEU – studentės Agnė Alek-

saitė, Šarūnė Baronaitė, Raimonda Gadliauskaitė, Ingrida Viluckytė, savaitgaliais atlikusios praktiką Čikagos ir Maironio lituanistinėse mokyklose, turėdamos laisvą dieną talkino Lituanistikos tyrimo ir studijų centre. Lituanistikos ir žurnalistikos mokslus Vilniuje studijuojančios praktikantės pas mus tvarkė vertėjos, diplomato Povilo Gaučio archyvą, taip pat lietuviškų atvirukų bei vizitinių kortelių rinkinius. Ateinančiais metais keli LEU studentai vėl žada atvykti į Čikagą atlikti praktikos.

Džiaugiamės užsimezgsiu bendradarbiavimu su lietuvių meno ansambliu „Dainava“ – neseniai pradėtas skaitmeninti J. Žilevičiaus-J. Kreivėno muzikologijos archyve turimas ansamblio archyvas. Šiais metais 70 metų veiklos jubiliejų mininčio ansamblio valdybos žmonės, nusprendę į vieną vietą surinkti „Dainavos“ veiklą atspindinčią medžiagą, labai apsidžiaugė apžiūrėję mūsų turimą turtingą ansamblio archyvą. Jame – nuotraukos, dokumentai, programos, iškarpos iš spaudos, atspindinčios „Dainavos“ veiklos istoriją, prasidėjusią 1945 metais Vokietijoje, Hanau miestyje. Visą šią vertingą medžiagą surinko ir tvarkingai į keliasdešimt segtuvų sudėjo Viktoras Žeronas, šis mūsų turimas „Dainavos“ archyvas bus papildytas pastarųjų metų ansamblio veiklą atspindinčia medžiaga, kurią turi surinkę patys dainaviškiai.

Tęsiasi mūsų draugystė su Čikagos lituanistine mokykla, veikiančia po tuo pačiu Jaunimo centro stogu – jau tapo tradicija mokyklos abiturientams surengti ekskursiją po mūsų archyvus, parodant mūsų turimus pagrindinius fondus ir papasakojant apie LTSC veiklą. Galimybė mokiniams ateiti į archyvą, pamatyti, kiek daug čia saugoma svarbios informacijos, prisilieti prie praėjusių epochų dokumentų – visa tai geriausios pilietiško ar istorijos pamokos. Mokyklos renginiams mielai paskoliname turimą archyvinę medžiagą. Sužinoję, kad mokykla ieško savo mokiniams tautinių drabužių, iš savo fondų jiems padovanojome vieną jų rinkinį. Mūsų planuose – pasiūlyti mokytojams vesti temines pamokas archyvuose, kuriuose gausu istorijos, literatūros, muzikos pamokoms tinkančios medžiagos.

Ir toliau tvarkomi bei aprašomi gaunami JAV Lietuvių Bendruomenės archyvai, kurių turime jau visą atskirą kambarį – šiam darbui lešų skiria JAV LB, ateityje numatoma jį tęsti.

Turtingi vargšai

Galime džiaugtis, kad kasmet praturtėjame, mūsų archyvai nuolat papsipildo – šiais metais gavome inžinieriaus, ateitininko, vieno iš pagrindinių 1941 m. birželio sukilimo organizatorių, antinacinės rezistencijos dalyvio, Stutthofo koncentracijos stovyklos kalinio Pilypo Naručio; rašytojo, pedagogo Antano Giedraičio (slapyv. Giedrius); teisininko, visuomenininko Petro Linkaus; kultūros visuomenininko Viktoro Vaitkaus; Vinco Krėvės lituanistinės mokyklos; taip pat buvusio PLB valdybos pirmininko, JAV LB Archyvų komiteto nario, LTSC tarybos pirmininko, filosofijos dr. Vytauto Bieliausko, buvusio aktyvaus sportininko Juozo Kijausko archyvinę medžiagą. Iš įvairių vietovių gauname naujų dokumentų, nuotraukų, susijusių su JAV Lietuvių Bendruomenės veikla. Bibliotekos fondus papildė Ilonos ir Henriko Laučių dovanotas vertingų knygų rinkinys – literatūra lietuvių ir anglų kalbomis apie Antrąjį

pasaulinį karą, pokarį, sovietinį laikotarpį. Savo fonduose turime beveik 200 000 knygų – tai ir mokslinė, ir grožinė literatūra, kai kurie mūsų turimi leidiniai išleisti XVII amžiuje.

Vienas didžiausių mūsų šios dienos rūpesčių – turimos archyvinės medžiagos skaitmeninimas ir pateikimas skaitmeninėje terpėje. Suprasdami, jog šiandien jau nebeužtenka turimus archyvus aprašyti ir saugiai saugoti lentynose, sukame galvas, kur gauti lešų dokumentų, nuotraukų, garso ir vaizdo įrašų skaitmeninimui. Laukti negalime – nemažai archyvinės medžiagos jau šiandien būtina perkelti į kitas laikmenas, nes rytoj jos prarasčiausiai jau nebegalėsime išsaugoti – juk popierius, garso, vaizdo juostos nėra ilgaamžiai. Šiuo metu stengiamės apsirūpinti aparatūra, reikalinga archyvų skaitmeninimui. Esame dėkingi The Oak Tree Philanthropic Foundation ir Saulys Foundation, skyrusiems lešų tokiai aparatūrai įsigyti. Šiais metais ir toliau skenuosime senąsias nuotraukas, saugomas Budrio fotoarchyve, skaitmeninsime turimą filmuotą medžiagą. Ir toliau didelis dėmesys bus skiriamas vienam iš seniausių ir turtingiausių LTSC padalinių – J. Žilevičiaus-J. Kreivėno muzikologijos archyvu. Nors mūsų darbuotojai Kristina Lapienyte, Genė Razumienė, dr. Indrė Antanaitis, Juozas Bendikas, Vytautas Beleška ir savanoriai Enata Skrupskelytė bei Gediminas Andreika dirba nuoširdžiai, negailėdami jėgų ir laiko, tačiau ne visus darbus galime įveikti turėdami tik tiek rankų, todėl ieškome savanorių, galinčių padėti skenuoti nuotraukas, mokančių skaitmeninti garso ir vaizdo įrašus.

LTSC veikla sunkiai įsivaizduojama be Lietuvių Fondo finansinės paramos ir dosnių mūsų veiklą remiančių aukotojų. Esame nuoširdžiai dėkingi už LTSC skirtas lėšas ir kviečiame visus Amerikoje gyvenančius lietuvius pagal galimybes paremti mūsų Centro išlaikymą, nes tik nuo mūsų sąmoningumo ir dosnumo priklausys neįkainojamo mūsų tautos paveldo likimas. Padarykime viską, kad išeivijoje esančius archyvus išsaugotume savo vaikams, anūkams, nes tai – mūsų istorijos dalis ir jos neturime teisės prarasti ar pamiršti. Lituanistikos tyrimo ir studijų centro veiklą galite paremti siūsdami aukas adresu Lituanistikos tyrimo ir studijų centras, 5600 S. Claremont Ave., Chicago, IL 60636-1039, jos yra nurašomos nuo mokesčių. Kiekvienas iš Jūsų galite prisidėti prie mūsų istorinės atminties išsaugojimo į Pasaulio lietuvių archyvą perduodami asmeninius ar organizacijų dokumentus, laiškus, nuotraukas, daiktus ir pan., taip pat įrašydami

Lituanistikos tyrimo ir studijų centrą į savo testamentą. Iš anksto dėkojame!

Taip pat siūlome gerai pagalvoti, ar verta savo archyvinę medžiagą atiduoti į privačių kolekcionierių rankas – tokiu atveju visos vertybės tampa jų asmenine nuosavybe.

Vietoj epilogo

Metų apžvalgos pabaigoje noriu pacituoti kelias mūsų svečių mintis, verčiančias giliau pamąstyti apie išeivijos archyvų vertę ir jų išsaugojimo perspektyvas.

Vilniuje esančio Lietuvos kultūros tyrimų instituto vyresnysis mokslo darbuotojas dr. Dalius Viliūnas:

„Tvirtai įsitikinau dviem dalykais. Pirma, Lietuvos intelektualinio paveldo tyrinėtojas Pasaulio lietuvių archyvas (PLA) yra tikras lobis – pirmiausia dėl jame saugomų itin retų, iš esmės unikalių periodinių spaudinių. Lituanistinių studijų perspektyvos čia yra milžiniškos. Antra, yra visiškai akivaizdu, kad moksliniam darbui ir naujiems atradimams sąlygos tikrai geros: fondų ir net bylų aprašai pakankamai išsamūs, periodika sugrupuota pavyzdinčiai; tyrinėtojas, vedamas rūpestingų ir paslaugių LTSC darbuotojų, be vargo suras rūpinimą archyvinę objektą. Tvirtai įsitikinau, kiek daug lemia begalinė pagarba nublokštųjų, išvietintųjų tautiečių dvasiniam palikimui. Minėtos pagarbos neatstos jokios šiuolaikinės technologijos, moderniausia įranga ir archyvarų sisteminioji armijos. Manėčiau, kad archyvas jokių būdu ir niekada neturi būti skaidomas, kam nors 'atiduodamas'. Linkiu, kad ši Lietuvos kultūros Atlantida išnirtų su visomis savo viršukalnėmis ne tik ateities tyrinėtojams, mokslininkams, bet ir savo šviesa šviestų bei stiprintų Lietuvos dvasią.“

Žurnalistė Sigita Nemeikaitė: „Varstau Pasaulio lietuvių archyvo duris – čia slypi neišsemiami nežinomos istorijos klodai ne tik dabarties, bet ir daugeliui ateities kartų, tikras klondaikas istorikams, žurnalistams, įvairių sričių mokslininkams. Lietuvos diplomatijos, DP stovyklų, Sibiro tremčių, meno, muzikos, periodikos, net Amerikos lietuvių gydytojų draugijos ir kt. archyvai. Čia tiek daug dar nepažintos Lietuvos.“

Brett Matulis, atskridęs iš Philadelphia, PA į Čikagą tikėdamasis čia esančiuose lietuviškuose archyvuose rasti dokumentų apie savo gimines: „Širdingai dėkoju už pagalbą ieškant mano šeimos archyvinių dokumentų ir už įdomią ekskursiją po centrą. Jūs turite neįkainojamus turtus ir dirbate svarbų darbą, išsaugant Lietuvos istoriją.“

LR prezidentas Valdas Adamkus apžiūrėjo LTSC paruoštą parodą apie sportą.

LTSC archyvo nuotraukos

Parengė Vitalius Zaikauskas

LIETUVA IR PASAULIS

Nepageidaujamų asmenų sąrašas – tuščias

Vilnius (BNS) – Vyriausybei nutarus viešinti dalį nacionalinio nepageidaujamų asmenų sąrašo, po daugiau nei pusmečio jis dar tuščias.

Vienas aktyviausių iniciatyvos paviešinti dalį Lietuvoje nepageidaujamų asmenų rėmėjų vidaus reikalų ministras Saulius Skvernelis teigė negalintis atsakyti, kodėl institucijos, turinčios teisę inicijuoti nepageidaujamų asmenų paskelbimą, kol kas to nedaro. Jis sakė, kad sprendimas viešinti

dalį „juodojo sąrašo“ yra geras žingsnis, leidžiantis geriau užtikrinti visuomenės ir valstybės saugumą.

Lietuvoje inicijuoti asmenų įtraukimą į nepageidaujamų asmenų sąrašą gali saugumo, teisėsaugos, diplomatinės institucijos, o pats sąrašas skelbiamas Migracijos departamentu interneto svetainėje.

Nacionaliniame nepageidaujamų asmenų sąrašo esančių asmenų skaičius yra nežinomas.

Lankosi geriausiai parašę Nacionalinį diktantą

Vilnius (Voruta) – Sausio 5–9 d. edukacinėje programoje Lietuvoje dalyvauja šeši Nacionaliniame diktanto konkurse dalyvavę mažiausiai klaidų padarę lituanistinių mokyklų ir bendrojo ugdymo mokyklų užsienyje mokiniai iš Rygos, Maskvos, J. Baltrušaičio bendrojo lavinimo mokyklos, taip pat JAV, Airijos, Rusijos lituanistinių mokyklų. Edukacinę kelionę į Lietuvą šiems mokiniams dovanojo Švietimo ir mokslo ministerija.

Mokiniai, dalyvaudami edukacinėje programoje Lietuvoje, aplankys Vilniaus universitetą, Lietuvių kalbos instituto Kalbos muziejų, taip pat lan-

kysis Mokslinės komunikacijos ir informacijos centre Saulėtekyje, Nacionaliniame dramos teatre, Vitražo manufaktūroje, jiems bus surengtos ekskursijos po Vilnių.

2015 m. Nacionalinį diktantą rašė daugiau kaip 3 000 mokinių iš 150 Lietuvos mokyklų. Aktyviai konkurse taip pat dalyvavo ir užsienyje veikiančios mokyklos: Vokietijos Vasario 16-osios gimnazija, Pelesos vidurinė mokykla, Punsko Kovo 11-osios bendrojo lavinimo licėjus, Maskvos J. Baltrušaičio bendrojo lavinimo mokykla, Bostono lituanistinė mokykla, Kaliningrado lituanistinės mokyklos.

Protestai D. Motiejūnui padėjo

 Donatas Motiejunas #20, F, Houston		
Height: 7-0	Weight: 222	
Born: September 20, 1990		
Birth Place: Kaunas, USSR		
College: None		
Draft: 2011 1 st round (20 th pick) by the Minnesota Timberwolves		
Pts	Reb	Ast
6.0	1.8	0.7

D. Motiejūnui protestai padėjo.

15 min.lt nuotr.

Vilnius (BNS) – Po protestų sporto naujienų interneto svetainė „Yahoo Sports“ NBA krepšininko Donato Motiejūno aprašyme pašalinę nuorodą į Sovietų Sąjungą kaip gimimo vietą.

Reaguodamas į tai, kad kai kurios JAV žiniasklaidos priemonės D. Motiejūno gimimo vietą nurodė SSRS, Lietuvos ambasadorius JAV Rolandas Kriščiūnas oficialiais laiškais kreipėsi į „Yahoo Sports“ ir Houstono „Rockets“.

„Laiškuose ambasadorius priminė, kad JAV niekada nepripažino So-

viety Sąjungos įvykdytos Baltijos valstybių aneksijos ir paprašė ištaisyti klaidingą informaciją. „Yahoo Sports“ sureagavo į šį Lietuvos diplomatų prašymą ir išrašė teisingą D. Motiejūno gimimo vietą – Kaunas, Lietuva“, – sakė URM atstovas.

D. Motiejūnas gimė Kaune 1990 metų rugsėjo 20 dieną, praėjus pusmečiui po to, kai Lietuva paskelbė apie nepriklausomybės atkūrimą, tačiau dar likus beveik metams iki Lietuvos tarptautinio pripažinimo.

Lietuvos menininkams – pasaulinis pripažinimas

Kaunas („Draugo“ info) – Didžiųjų metų švenčių dienomis Kauno miesto simfoninio orkestro vadovą Algimantą Treikauską pasiekė iš New Yorko ypač gera žinia. Įtakingas žurnalas „Opera News“, remdamasis ekspertų vertinimais, geriausia pasaulyje kompaktine šiemet išleista operos plokštele bei DVD pripažino G. Verdi operos „Simon Boccanegra“ įrašą.

Šią operą įrašė Kauno miesto simfoninis orkestras ir jo vyriausiasis dirigentas Constantine Orbelian bei gar-

sūs solistai – Dmitrijus Chvorostovskis, Barbara Frittoli, Ildar Abdrazakov, Stefano Secco, Marco Caria ir kiti muzikos atlikėjai.

Plokštelėje skamba ir Lietuvos dainininkų balsai – Kostas Smoriginas (baritonas), įdainavęs Pietro partiją, Eglė Šidlauskaitė ir Kęstutis Alčiauskis, dalyvavo Kauno valstybinis choras.

Plokštelę išleido Jungtinių Amerikos Valstijų kompanija „Delos Music“.

Iranas grasina „Dievo kerštu“

Įvykdytos egzekucijos padarinių kol kas nesiryžtama prognozuoti

Scanpix nuotr.

Teheranas („Draugo“ info) – Irano vadovas ajatola Ali Khamneneis pareiškė, jog Saudo Arabija patirs „Dievo kerštą“ dėl to, kad įvykdė mirties bausmę garsiam šiitų dvasininkui Nimr al-Nimr.

Nuo 2011 m. Nimr al-Nimr atliko svarbų vaidmenį organizuojant antivyriausybinius protestus. Jis mirties bausme buvo nubaustas drauge su dar 47 žmonėmis – šiitais ir sunitais, kurie buvo kaltinami terorizmu.

Protestuodama prieš šį įvykį pasipiktinę iraniečiai padegė Saudo Arabijos ambasadą Teherane ir konsulatą Mešhede. Nimr al-Nimr nužudymą pamerkė tiek Iranas, tiek Irakas, Saudo Arabija ir kitos šalys.

Saudo Arabija davė Irano diplomatams 48 valandas palikti šalį.

Jungtinės Amerikos Valstijos kreipėsi į šalis sakydamos, kad diplomatinės pastangos yra esminis įrankis išspręsti konfliktą.

Paskelbtas nužudymo užsakovas

Maskva (Lrt.lt) – Rusijos tyrimų komitetas paskelbė užbaigęs garsaus opozicijos politiko Boriso Nemcovo nužudymo bylos tyrimą ir įvardijo šios žmogžudystės užsakovą – čekėną Ruslaną Mukchudinovą.

Kiti keturi čekėnai pripažinti susikaltimo vykdytojais. Savo ruožtu B.

Nemcovo šeimos atstovai, sako, kad nežinia kur esantis, buvęs Čekėnijos saugumo pajėgų narys R. Mukchudinovas vargu ar galėjo būti tikruoju B. Nemcovo žmogžudystės užsakovu, greičiausiai tai buvo gerokai aukštesnio rango žmonės iš Rusijos ar tos pačios Čekėnijos valdžios.

Kuriamas komitetas Krymo susigrąžinimui

Kijevas (ELTA) – Ukrainos nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas ketina 2016 metais priimti strategiją dėl Krymo deokupacijos.

Politikos strategas, „Laisvojo Krymo“ projekto vadovas Tarasas Berezovecas sakė: „Neatmetu galimybės, kad bus kuriama kontaktinė grupė net ir be Rusijos Federacijos dalyvavimo. Būtų logiška, jei ją sudarytų Baltijos šalys, Turkija, taip pat Gruzija ir Moldova – šalys, kurios tiesiogiai nu-

kentėjo nuo Rusijos ir jos agresijos. Ši kontaktinė grupė jau pradeda kurti. Tačiau manau, kad labiausiai suinteresuotos šalys yra Ukraina, Moldova ir Gruzija, kurios patyrė teritorinių pralaimėjimų. Joms būtų tikslinga vienytis“.

Paklaustas, ar 2016-aisiais Kijevui pavyks susigrąžinti Krymą, politikos ekspertas atsakė, kad, deja, tai ilgalaikė problema, kuriai išspręsti gali prireikti net dešimtmečio.

Aplankė pirmosios prakartėlės vietą

Roma (Vatikano radijas) – Popiežius Pranciškus aplankė Greccio miestelio, už beveik šimto kilometrų į šiaurės rytus nuo Romos, pranciškonų vienuolyną. Jis pastatytas toje vietoje, kur 1223 m. šv. Pranciškus Asyžietis įrengė pirmąją prakartėlę. Pranciškaus Asyžiečio įrengta scena,

vaizduojanti Jėzaus gimimą, davė pradžią po visą pasaulį paplitusiai prakartėlių tradicijai.

Popiežius užsuko į vienuolyno koplyčią, esančią toje vietoje, kur buvo Pranciškaus įrengta prakartėlė, susitiko su vienuolyne gyvenančiais pranciškonais.

Parama Rytų Europos Bažnyčioms

Roma (Vatikano radijas) – JAV vyskupų konferencija paskyrė 2,5 mln. dolerių paremti Centrinės ir Rytų Europos šalių Bažnyčioms, rašoma pranešime, kurį išplatino JAV vyskupų konferencijos paramos Europos Bažnyčioms pakomitetas. Tikslas – skatinti jaunimo plėtros programą, remti evangelizacijos iniciatyvas ir stiprinti šeimos pastoraciją šalyse, kurios anksčiau buvo okupuotos Sovietų Sąjungos.

Nuo tada, kai subyrėjo Sovietų Sąjunga, šios šalys turėjo išsikvoti maldos ir dvasinio augimo erdvę, – aiškina pakomitečio pirmininkas Čikagos arkivyskupas Blase Cupich, – tad parama padeda pasirūpinti sielovados poreikiais ir išspręsti pagrindines problemas.

Paprastai nemaža dalis šių lėšų surenkama gavėnios laiku. 2016-iesiems numatyta rinkliavos data – vasario 10 dieną, Pelėnų trečiadienį.

VERSLO NAUJIENOS

„Metų gaminio“ apdovanojimas – ne už kokybę

Apsidovanoti save „Metų gaminio“ titulu galima be jokio vargo. lpk.lt nuotr.

Šiemet būrys verslininkų ir vėl buvo apdovanoti „Lietuvos metų gaminio“ medaliais. Na, tiksliau jie tiesiog nusipirko po medalį, nes yra tokia archajiška paslauga, menanti dar šios organizacijos atsikūrimo laikus: sumokate Lietuvos pramonininkų konfederacijai (LPK) 341,22 Eur ir ji jums įteikia medalį.

LPK „Lietuvos metų gaminio“ medalius išpardavė jau 19 kartą, o vidutiniškai Lietuvoje kasmet parduodama po 66 tokius įvertinimus. Beje, šiais metais konfederacijos pardavimai pranoko vidurkį, pavyko parduoti 72 aukso ir 6 sidabro medalius.

Tiesa, pats prekybos procesas vyksta gana sudėtingai ir netgi pasakytume biurokратиškai. Tai tikrai ne tas pats, kas apsipirkti e. parduotuvėje. Jūs turite užpildyti paraišką, ją išsiųsti el. paštu, tada paprastu paštu arba nurodytu adresu Vilniuje pristatyti gaminį ir būtinai pervesti pinigus į LPK sąskaitą. Sunku patikėti, bet po viso šio vargo, savo medalio dar turėsite laukti beveik 2 mėnesius. Didžiausios pasaulyje e. parduotuvės „Alibaba“ įkūrėjas turbūt negalėtų patikėti, kad toks archajiškas apsipirkimo modelis apskritai šiais laikais gali egzistuoti.

Ir čia dar ne viskas. LPK tarsi kokia prasta siuntų bendrovė dar nebūtinai jums įteiks užsąskaitą pirkinį. Kartais tiesiog turėsite susitaikyti, kad šiais metais buvo per daug norinčiųjų. Negavusiems pinigai yra nežinami.

Bet nesijaudinkite, jei jau tikrai turite Lietuvoje sukurtą gaminį, tai greičiausiai medalį įsigyti pavyks ir greičiausiai aukso. Pavyzdžiui, šiais metais iš 98 užsakymų klientus pasiekė 72 medaliai. Susipažinkite su laimingaisiais. Beje, apsidrausdamas, kad pavargsite perskaityti visus iki paskutinio, iš anksto perspėju, jog po viso šio ilgo sąrašo tekstas tęsiasi.

Jei jau pavargote bandydami įsiminti visus geriausius gaminius Lietuvoje ir jų autorius, pasakysiu dar vieną faktą dėl kurio gali visiškai nusvirtinti rankos: LPK tai vadina svarbiausiu produktų kokybę įvertinančiu konkursu. Turbūt yra tik du variantai: arba tai vienintelis toks konkursas, arba konfederacija yra truputėlį susireikšminusi.

Įprastai, jeigu jau rengiamas konkursas suaugusiems, tai dėl prizų turėtų vykti konkurencija. Juk tai nėra pradinė mokykla, kur mokytoja apdovanoja visus, kad niekas neapsiverktų ir tada gėdijasi, kad buvo tokia neapdairi ir daliai dovanėlių neužteko.

Jeigu jau skelbiamas konkursas, tai norisi, kad jis ir atrodytų ne kaip apdovanojimų išpardavimas, o pramonės profesionalų siekis išsiaiškinti geriausius ir juos parodyti viešumoje. Galų gale to pagrįstai tikisi visuomenė, parduotuvėse eksponuojamų prekių gausoje vildamasi išsirinkti kokybiškiausią metų gaminį. Žinia, konkurso dalyviai buvo išskirstyti į 8 grupes, tad tebūnie kiekvienoje iš jų po 3 nugalėtojus, jeigu taip jau norisi. Tokiu atveju medalių būtų įteikta 24. O dar geriau įteikti po 1 ir dar papildomą ypatingą prizą tam tikrajam „Lietuvos metų gaminiui“, kuris pranoksta visus savo inovatyvumu, kokybe ir poreikiu rinkoje. Keisčiausia, kad su tokiu apdovanojimo devalvavimu susitaiko patys LPK nariai kasmet prie vyno taurės po prizų dalybų maratono pusbalsiu pasišaipantys vienas iš kito: a, ir tu gavai...

Kol to nebus, LPK tiesiog verslui gali išsiuntinėti maždaug tokį kvietimą: jei norite medalio, perveskite pinigus į nurodytą sąskaitą ir gruodžio 11 d. atvykite į Vyriausybę, ten jums bus įteiktas medalis ir premjeras bei LPK prezidentas paspaus ranką. Fotografas bus.

O gal LPK laikas atnaujinti ne tik vadovybę, bet ir atskirti dvi tarpusavyje nelabai derančias veiklas: konfederacijos išdo pildymą ir savo narių pasiekimų įvertinimą.

Darius Verseckas, „Verslo žinios“

Euro ir kitų valiutų santykiai (2016 metų sausio 6 d.)

1 USD (JAV doleris) – 0,93 €
1 AUD (Australijos doleris) – 0,67 €
1 CAD (Kanados doleris) – 0,67 €
1 GBP (Didžiosios Britanijos svaras sterlingų) – 1,37 €
1 NZD (Naujosios Zelandijos doleris) – 0,63 €

Laukiami „China Railway“ atstovai

Lietuvoje laukiama Kinijos investuotojų.

China.org.cn nuotr.

Didžiausios geležinkelių operatorės pasaulyje – Kinijos korporacijos „China Railway Corporation“ (CRC) antrinės įmonės „China Railway Corporation International“ atstovai į Lietuvą turėtų atvykti sausio 15 dieną. Trijose Baltijos šalyse jie ketina susipažinti su „Rail Baltica“ projektu.

„China Railway Corporation International“ yra Kinijos geležinkelių operatorės „China Railway Corporation“ (CRC) antrinė įmonė. CRC turi apie 5,7 tūkst. traukinių stočių ir parduoda daugiau nei 4 mln. bilietų per dieną.

Lapkričio pabaigoje Pekine vykusiam Lietuvos-Kinijos verslo forumo

metu pasirašyta 11 įvairių sutarčių, kurios atvers kelius Kinijos investicijoms Lietuvoje.

CMG ketina Klaipėdoje steigti logistikos parką, investuoti į jūrų uostą ir tapti vieno iš terminalų valdytoja bei potencialia tolesnės uosto plėtros partnerė. Ji taip pat derasi su tarptautine uostų terminalų operatore „Terminal Investment Limited“ dėl investicijų į vieną didžiausių Klaipėdos uosto krovos bendrovių „Klaipėdos Smeltė“.

Pekino bendrovė „Beijing Energy Investment Holding“ į kogeneracinę jėgainę Kaune norėtų investuoti 300–400 mln. eurų.

Vyriausybės info

Uždaryta paskutinė anglies kasykla

Britanijoje gruodžio mėnesį buvo uždaryta paskutinė lig šiol dar veikusi gilioji akmens anglies šachta.

Anglies dulkėmis dengtus oranžinius kombinezonus vilkintys darbininkai, užsidėję kalnakasių šalmsus, vorele išėjo iš Kellingley anglių kasyklos Anglijos šiaurėje; angliai kasti 800 metrų gylyje po žeme buvo pasamdyta 450 šachtininkų.

Laikoma purvniausiu iškastiniu kuru, akmens anglis tapo nebepopuliari tarp vyriausybių pasaulyje, nes dabar išpareigota riboti emisijas ir pereiti prie švarių energijos šaltinių.

Britanijos vyriausybė planuoja labiausiai taršias anglimi kūrenamas elektrines uždaryti iki 2025 metų.

Diena.lt

„Wolkswagen“ gresia milžiniška bauda

JAV vyriausybė padavė į teismą „Wolkswagen“ dėl programinės įrangos, leidusios sumažinti išmetamųjų dujų kiekius atliekant taršos bandymus, įrengimo beveik 600 tūkst. dyzelinių automobilių.

Teisingumo departamentas pateikė ieškinį Aplinkos apsaugos agentūros vardu, o bauda gali viršyti 20 mlrd. JAV dolerių.

Ieškinyje teigiama, jog Vokietijos automobilių gamintoja tyčia įrengė

„klastojimo įrenginius“ dyzeliniuose „Volkswagen“, „Audi“ ir „Porsche“ automobiliuose, kurie atliekant bandymus atitiko reikalavimus, tačiau kelyje leistiną taršos lygį viršijo iki 40 kartų.

Teisingumo departamentas nurodė, jog bauda už vieną automobilį turėtų siekti iki 37,5 tūkst. JAV dolerių, o už vieną klastojimo įrenginį – iki 2,750 tūkst. JAV dolerių.

15 min.lt

Italijoje kovojama su pražūtinga liga

Italijos ūkininkams, nukentėjusiems nuo alyvmedžiams pražūtingos bakterijos Xylella fastidiosa, vėl bus leista sodinti šiuos medžius. Kovojant su šia bakterija ir norint sustabdyti jos sukeltą Pirso ligos plitimą, buvo nurodyta užsikrėtusius augalus sunaikinti.

Italijos žemės ūkio ministerija teigia, kad medžius vėl galima sodinti. Tinklalapis „Euractiv“ rašo, kad tam žemdirbiai turi gauti ministerijos leidimą, tačiau tikinama, kad biurokratinių kliūčių nebus keliami.

Dėl šios ligos plitimo Italijos atstovai kreipėsi ir į Europos Komisiją, buvo prašoma daugiau dėmesio tyrimams visos ES lygiu.

Nors naujus medžius Italijos val-

džia žada leisti sodinti, EK nurodo, kad pažeistus alyvmedžius ir toliau teks naikinti. Nors toks ES siūlymas buvo sukėlęs nemažą Italijos žemdirbių nepasitenkinimą.

Bakterija Xylella fastidiosa pirmą kartą Europoje buvo rasta 2013 m. pabaigoje, užkrėstuose alyvmedžiuose. Liga sparčiai retino alyvmedžių giraites ir šių metų balandį. Skaičiuojama, kad liga serga apie milijoną medžių. Šiuose regionuose randama užkrėstų ir migdolų bei oleandrų.

Manoma, kad ligą platina augalų sultimis mintantys vabzdžiai. Bakterija pažeidžia šaknų sistemą, medis nebeaprūpinamas reikiamomis medžiagomis ir nudžiūsta.

„Mūsų ūkis“

SVEIKATA

Smegenų mankšta – būdas pagerinti atmintį

GYD. ONA RADZEVIČIENĖ

Kaip jau rašėme ankstesniame numeryje („Draugas“, 2015 m. gruodžio 17 d.) žmogui senstant silpnėja atmintis, mažėja suvokimas bei mąstymas. Tai yra natūralus smegenų struktūros ir pokyčių vyksmas, kurio, deja, sustabdyti neįmanoma, tačiau smegenų veiklą galima kiek suaktyvinti atliekant keletą protą lavinančių pratimų. Yra įrodyta, kad žmogaus smegenys net ir senyvame amžiuje turi nepaprastą sugebėjimą keistis ir prisitaikyti. Tikslingai juos aktyvuojant (stimuliuojant) formuojasi naujos ir atnaujinamos senos neuronų jungtys, todėl tarp įvairių smegenų tinklų niekada nenutrūksta impulsų judėjimas, kas ir tai leidžia prisitaikyti prie pasikeitusių aplinkybių. Ypač dideli pokyčiai smegenyse vyksta mokantis naujų dalykų. Jų metu padidėja sugebėjimas mąstyti, priimti naują informaciją, pagerinti atmintį.

Kaip pagerinti atmintį?

• Mokykitės naujos užsienio kalbos

Išmokti naują užsienio kalbą naudinga ne tik dėl to, kad toje šalyje geriau jaustumėtės, bet ir tam, kad stipriai suaktyvintumėt smegenis. Siūloma kasdien išmokti bent po 10–20 naujų žodžių. Kalbos mokymosi metu turite įsiminti, atpažinti, suprasti naujus žodžius, kas ypač gerina atmintį, lavina suvokimą.

• Spręskite kryžiažodius, žaiskite loginius žaidimus

Mokslininkų nuomone kryžiažodžių sprendimas, sudoku puikiai lavina atmintį, o senatvėje sumažina Alzheimerio ligos riziką. Jūs taip pat galite žaisti įvairius atminties žaidimus, taip pat video žaidimus.

• Klausykite muzikos

Muzika ir muzikos terapija (dar vadinama melanoterapija) taip pat mankština smegenis, gerindama susikaupimą (koncentraciją) bei stiprindama suvokimą. Pasiklausę mėgstamo kūrinio pabandykite prisiminti jo žodžius ir melodiją. Galite paniūniuoti – tai naudinga smegenims ir jūsų nuotaikai.

• Kalbėkite su savimi

Moksliniai tyrimai atskleidė, kad su savimi kalbantys žmonės senatvėje pasižymi kur kas geresne atmintimi. Šis būdas ne tik padeda lavinti atmintį, bet pagerina sugebėjimą susikaupiti bei planuoti savo laiką. Jeigu sunku įsiminti savo telefono numerį ar kreditinės kortelės PIN kodą, pabandykite jį keletą kartų garsiai pakartoti. Tai taip pat padeda geriau įsiminti žmonių vardus ar pavardes. Jei nenorite pamiršti, naujus duomenis susiekite su jau žinoma informacija (miestu, gatve ar konkrečiu žmogumi). Ir nepamirškite, kad kartojimas padeda išlaikyti, ką išmokote. Planuokite darbus, matomoje vietoje palikite sau priminimus, susisteminkite gautas žinias ir venkite vienu metu dirbti kelis darbus.

• Atlikite neįprastus veiksmus

Siūloma užsimerkus atlikti keletą įprastų veiksmų, tokių, kaip praustis duše, susirasti muilą ir rankšluostį, apsiųngti, vaikščioti po kambarius.

Jei esate dešiniarankis – pabandykite rašyti kaire ranka. Parašykite kasdien nors po kelias eilutes. Jei esate kairiarankis – lavinkite dešinę ranką. Valykite dantis, šukuokitės plaukus, valgykite sriubą priešinga nei įpratę ranka. Šie pratimai priverčia smegenis dirbti nepažįstamą darbą, ir tai juos lavina.

• Skaitykite knygas ir papasakokite draugams apie jas

Juk yra ištis malonu perskaityti gerą knygą. Yra sakoma, kad žmogus, kuris neskaity knygų, pragyvena vieną gyvenimą, o tas, kuris jas mėgsta, gali patirti daugybę gyvenimų. Knygų skaitymas ne tik gerina atmintį, bet ir lavina vaizduotę. Tik nepamirškite apie ką skaitėte pasidalinti su draugais ir papasakoti jiems, kuo jums patiko ir kaip jus praturtino viena ar kita mėgstama knyga.

• Daugiau bendraukite

Socialinis bendravimas yra nepažįstama gyvenimo dalis. Jis yra tiek pat būtinas, kaip ir maistas bei fizinis aktyvumas. Kai kurie mokslininkai teigia, kad pašnekėsiai su draugais ar giminaičiais – geriausia smegenų mankšta. Neseniai atliktas tyrimas atskleidė, kad daug draugų turintys ir socialūs žmonės pasižymi kur kas geresne atmintimi nei tie, kurie nemėgsta pernelyg daug bendrauti. Būdų, kaip pradėti aktyvesnį socialinį bendravimą yra daug: pradėkite lankyti jus dominančius užsiėmimus, tokius, kaip joga, sporto klubai, savanoriaukite ligoninėse, senelių namuose, lankykite spektaklius, koncertus. Būti bendraminčių būryje yra smagiausia, tačiau kartais pravartu išgirsti ir kitokią, priešingą nuomonę. Taigi stenkitės į savo draugų ratą įtraukti kitų profesijų, skirtingo požiūrio žmones. Išmokite pasiimti ir duoti, keistis informacija.

• Juokas – geriausias vaistas

Šį posakį tikriausiai visi girdėjote. Juokas, gera nuotaika bei teigiamos mintys gerina ne tik sveikatą, bet lavina smegenis, gerina atmintį. Suaktyvindamas praktiškai visas smegenų ląsteles juokas padeda atsipalaiduoti net ir kritiškoms gyvenimo situacijomis. Patyrę įtampą apsupkite save jausmu nuotaiką pakeliantiais daiktais ar linksmais žmonėmis ir gyvenimas atrodo kur kas geresnis.

• Nepamirškite fizinių pratimų

Fiziniai pratimai yra svarbi atminties išsaugojimo ir sustiprinimo dalis. Jų metu pagerėja kraujo apytaka ne tik visame kūne, bet ir smegenyse. Smegenims gaunant daugiau kraujo – sustiprėja atmintis. Daugumai sveikų asmenų siūloma 150 min. aktyvių fizinių pratimų per savaitę, tokių, kaip greitas vaikščiojimas, ar 75 min. intensyvaus sporto – bėgiojimo. Jei neturite laiko tokiems pratimams, apsiribokite 10 min. kasdieninio pasivaikščiojimo.

• Pakankamai išsimiegokite

Yra žinoma, kad kiekvienas, norintis išsaugoti atmintį, turi gerai išsimiegoti. Miego metu naujos informacijos įsiminimas itin intensyviai vyksta. Vyresniame amžiuje žmonės sunkiau užmiega, naktim prabudinėja, o tai pablogina smegenų veiklą ir silpnina atmintį. Apie tai, kaip pagerinti miego ko-

kybę, rašėme ankstesniuose laikraščio numeriuose. Primename, kad vartojant kai kuriuos miegui pagerinti medikamentus, sutrikdoma sveiko miego struktūra ir dar labiau susilpninama atmintis.

• Kas vyksta smegenyse mankštos metu?

Studijos įrodė, kad mankštinant smegenis vyksta šie procesai:

*sumažėja smegenų ląstelių pažaidimai, kurie atsiranda vystantis demensijai bei prasidedant Alzheimerio ligai.

*Paskatinamas naujų nervinių ląstelių augimas.

*Pagerinamas nervinių impulsų

perdavimas iš vienos ląstelės į kitą.

Mokslininkų nuomone yra ryšys tarp Alzheimerio ligos bei išsilavinimo lygio. Jie teigia, kad išsilavinusių asmenų protinis aktyvumas gali apsaugoti smegenis stiprindamas ryšį tarp nervinių ląstelių. Nors nei išsilavinimas, nei smegenų mankšta negali visiškai apsaugoti nuo demensijos bei Alzheimerio ligos, bet tai gali atitolinti šių ligų požymių atsiradimą ir kuo ilgiau išsaugoti atmintį bei protą.

Paruošta remiantis:

www.WebMD, www.rd.com, abc-news.go, www.15min.lt, www.tevunas.lt, www.mayoclinic.org

MANO VIRTUVĖ

Prancūziškos tešlos pyragai – labai universalūs. Jie tinka užkandžiui, kartu su sriuba arba salotomis gali tapti puikiais pietumis arba vakariene, juos lengva pasiimti su savimi į iškylą gamtoje. Dalinuosu su jumis savo mėgiamą pyrago receptu – jis skanus, sotus ir gražiai atrodo.

Prancūziškas užpildinis pyragas su lašiša ir brokoliais (Quiche)

Tešla:

1 1/2 puodelio miltų
125 g (4,4 oz) minkšto sviesto
2 kiaušiniai + 1 trynys
1 arbatinis šaukštelis (nubrauktas) druskos

Sviestą gerai išsukti, įmušti kiaušinius ir trynį, ištrinti viską kartu ir po truputį pilti miltus, persijotus su druska. Užminkyti minkštą, elastingą tešlą.

Iškočioti ją plonai, suformuojant didesnę nei kepimo forma, lakštą. Formą iškloti kepimo popieriumi, dėti tešlą, prispaudžiant ją prie formos kraštų iki pat viršaus. Tešlos perteklių nuimti. Subadyti tešlos dugną ir dėti formą į šaldytuvą, kad sustingtų. Per tą laiką paruošti įdarą.

Įdaras:

1 puodelis riebios, plakamos grietinės (35–40 proc.)
2 kiaušiniai
druska, pipirai, muskato riešutas – pagal skonį.
3 valgomi šaukštai parmezano sūrio (5,3 oz)
150 g pelėsinio „Rokforo“ sūrio (17,5 oz)
500 g (apie 1 sv) lašišos, supjaustytos vidutinio dydžio (2 cm) kubeliais
1 vidutinio dydžio brokolio galvutė

Brokolį nuplauti, padalinti į mažus žiedynus ir apie 5 min. pavirti pasūdytame vandenyje (dėti į verdantį vandenį). Perdėti į indą su labai šaltu vandeniu (gali būti su ledukais) – taip brokolis išlaikys savo žalią spalvą.

Grietinėle suplakti su kiaušiniiais, druska, pipirais ir tarkuotu muskato riešutu.

Formą su sustingusia tešla kišti į įkaitintą iki 200 C (390 F) orkaitę ir kepti 10–15 minučių. Ištraukus iš orkaitės sudėti įdarą: kubeliais supjaustytą lašišą, nusausintus brokolius, pelėsinio sūrio gabaliukus, pabarstyti tarkuotu parmezanu. Visa tai užpilti grietinės-kiaušinių plakiniu ir vėl pabarstyti parmezanu. Temperatūrą sumažinus iki 180 C (350 F) kepti dar apie 30 minučių.

Skanaus!

Jūsų Indrė

PO DIEVO SPARNU

Taize Europos jaunimo susitikimas Valensijoje

RENATA ŽIŪKAITĖ

Jau beveik 40 metų iš eilės įvairiuose Europos miestuose vyksta naujametiniai jaunimo Taize susitikimai, kuriuos organizuoja Taize vienuolyno broliai. Tokie susitikimai vyko Paryžiuje, Barse-lonoje, Varšuvoje, Miunchene, Buda-pešte, Ženevoje ir daugelyje kitų Europos miestų. Šiuos susitikimus rengia Taize bendruomenė, prieš daugiau nei 60 metų įkurta brolio Roger. Šis iš Šveicarijos kilęs vyras karo metais įsikūrė Taize kaimelyje Prancūzijoje, kur pradėjo organizuoti karo pabėgėlių priėmimą, nepaisant jų religijos ar tautybės. Vėliau prie brolio Roger prisijungė keletas draugų ir jie galėjo sudaryti savo pirmąją bendruomenę. 1949 m. broliai davė pirmuosius įžadus, o 1952–1953 m. Roger parengė bendruomenės regulą.

Šiandien bendruomenė vienija apie šimtą brolių – katalikų ir įvairios kilmės protestantiškų konfesijų atstovų – iš beveik trisdešimt šalių. Ši bendruomenė visame pasaulyje liudija ekumenizmo viltį bei darbuojasi dėl susipriešinusių tautų susitaikymo. Bendruomenės broliai pragyvena tik iš savo darbo. Jie nepriima dovanų ar aukų. Be to, jei kuris nors brolis paveldi savo šeimos turta, bendruomenė visa tai atiduoda vargšams.

1970 m. Taize bendruomenės brolis Roger iškėlė idėją sukviesti jaunimą susitikti, susitikimo metu bendromis jėgomis „ieškoti kelių į krikščionių susitaikinimą ir visuotinę taiką“. Taip atsirado judėjimas „Pasitikėjimo piligrimystė žemėje“. Pirmasis Europos jaunimo susitikimas įvyko 1978 m. Paryžiuje.

38-tasis Taize Europos jaunimo susitikimas šiais metais buvo surengtas Ispanijoje Valensijoje. Gruodžio 28 – sausio 1 dienomis Valensijos miestas pražydo jaunų piligrimų iš visos Europos gausa. Apie 15 000 jaunų žmonių šiais metais susirinko į Valensiją kartu melstis, giedoti, dalintis savo tikėjimu. Į šį pietų Europos miestą atvyko taip pat apie 300 piligrimų iš Lietuvos. Visi buvo svetingai priimti ispanų šeimose ir parapijose, įnešdami į Bažnyčios gyvenimą gryną šv. Dvasios vėją. Kelias dienas neatpažįstamai atsimainė Valensijos veidas, metro bei tramvajuose skambėjo muzika ir giesmės, miesto gatvės buvo pilnos jaunatviško džiaugsmo ir entuziazmo. Nuostabūs Valensijos Turijos sodai su apelsinmedžiais ir žydinčiomis magnolijomis prisipildė gausiais jaunų žmonių būriais, kurie čia valgė, meldėsi, dalinosi savo patirtimis.

Europos jaunimas rytais melsda-

vosi parapijose, o vakarais tūkstantinės minios išsiskirstydavo po didžiules parodų centrų sales dar gilesnei mal-dai ir bendrystei. Jauni katalikų, ortodoksų bei protestantiškų konfesijų krikščionys savo bendra malda atliepė į Jėzaus troškimą, kad visi krikščionys būtų viena. Brolis Aloyzas, dabartinis Taize vyresnysis, savo viename mąstyme Europos jaunimui pastebėjo: *Jau prieš keletą metų gavome kvietimą Valensijoje surengti Europos jaunimo susitikimą. Prieš metus, pranešdamas, kad Susitikimą čia bus galima surengti šiemet, pasakiau Ispanijos jaunimui: jūs esate Teresės iš Avilos, kurios 500-ąsias metines minime, taip pat Šventojo Kryžiaus Jono dvasiniai sūnūs ir dukterys. Jie pažadino mistikos gyvenimą Ispanijoje. Dabar jūsų karta yra kviečiama jūsų šalyje uždegti atsinaujinusio tikėjimo liepsną.*

Naujuosius metus jauni Europos žmonės sutiko parapijose maldos vigilijoje ypatingai meldžiantis už taiką pasaulyje.

Šis Taize Europos jaunimo susitikimas Valensijoje buvo surengtas pirmą kartą. Upės besimeldžiančio, begiedančio jaunimo norom nenorom priminė Valensijos gyventojams, kad Bažnyčia dar nėra mirusi, ji nėra skirta vien senukams, nes tūkstančiai jaunų žmonių čia atvyko paliudyti džiaugsmą būti krikščionimis. Tūkstančiai ispanų šeimų turėjo peržengti nepasitikėjimo barjerus priimdami jaunus piligrimus iš visos Europos. Jie svetingai atvėrė savo namų duris ir širdis, tuo pačiu buvo apdovanoti nepa-mainomu šv. Dvasios džiaugsmu.

Šiame susitikime buvo ypatingai meldžiamasi už taiką pasaulyje. Parapijose mažose diskusijų grupelėse diskutavome apie gailėstingumą, kuri Dievas nori išlieti kiekvienam iš mūsų, apie atleidimo svarbą, apie pagalbą žmonėms, kurie visuomenės yra nurašomi ir atstumiami. Brolis Aloyzas, šiuo metu Taize bendruomenės vyresnysis, per vienas bendras Taize pamaldas jaunimui kalbėjo:

Gailėstingumas ir atjauta yra Evangelijoje skelbiamos vertybės; jos gali tapti mūsų atsaku į tuos išmėginimus, kuriuos patiria mūsų visuomenė. Gailėstingumas ir atjauta gali nu-traukti smurto, kurio žmonės griebiasi vieni prieš kitus, grandinę. Daug krikščionių visame pasaulyje pašvenčia savo gyvenimą tam, kad skleistų susitaikinimą ir ramybę. Krikščionybės istorijoje, daug kankinių ragino mylėti ir atleisti.

Atlaidumas nėra tas žodis, kurį mūsų lūpos visad pasirengusios ištarti. Būna net tokių atvejų, kai negalime atleisti. Bet galime padaryti bent tiek: paresti Kristui tuos, kurie mums daro bloga ir tarti žodžius, kuriuos Kristus tarė kentėdamas ant kryžiaus, „Tėve, atleisk jiems, nes jie nežino, ką daro“.

CHIRURGAI

PETRAS V. KISIELIUS, MD, FACS
INKSTŲ, PŪSLĖS, PROSTATOS
GYDYMAS BEI CHIRURGIJA
Center for Health
1200 S. York, Elmhurst, IL 60126
Tel. 331-221-9004

VIDAUS LIGOS

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. St. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos susitarus

DANTŲ GYDYTOJAI

DR. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S. 79 th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. 708-598-8101

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą
Susitarimui kalbėti angliskai arba lietuviškai
4647 W 103 St, Oak Lawn, IL
25 E Washington, Ste 1121,
Chicago, IL
Tel. 708-422-8260

SKAUSMO GYDYMAS

DR. RENATA VARIAKOJYTĖ
SKAUSMO GYDYMO SPECIALISTĖ
7600 W. College Drive
Palos Heights, IL 60463
Tel. 708-361-5550
Nugaros, kaklo, galvos, sąnarių bei kitų
skausmų gydymas

AKIŲ LIGOS

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

ADVOKATAI

Advokatas
GINTARAS P. ČEPĖNAS
6436 S. Pulaski Rd.,
Chicago, IL 60629
Tel. 773-582-4500
Valandos susitarus

Skaitykite
„Draugą“ greičiau!
www.draugas.org

■ Moteris ieško ligonių ar pagyvenusių žmonių priežiūros darbų su gyvenimu. Patirtis, geros rekomendacijos. Gali pakeisti ar išleisti atostogų. Siūlyti įvairius variantus. Tel. 708-691-6542.

■ Moteris ieško žmonių priežiūros darbo su grįžimu namo, gali prižiūrėti ir vaikus, galimi pakeitimai. Siūlyti įvairius variantus. Tel. 773-615-5235.

■ Moteris ieško žmonių priežiūros darbo su gyvenimu rusų ar lietuvių šeimoje. Didelė patirtis. Gali pakeisti bet kurią savaitės dieną. Siūlyti įvairius variantus. Tel. 773-640-3559.

■ Moteris ieško darbo. Gali prižiūrėti ligonius ar vyresnio amžiaus žmones. Galite siūlyti ir kitus darbus. Legalūs dokumentai. Tel. 872-214-2203.

■ Moteris ieško žmonių priežiūros darbo su gyvenimu. Didelė darbo patirtis, minimali anglų kalba, nevairuoja. Gali pakeisti savaitgaliais. Tel. 773-940-5264.

■ Nuoširdi slauga, gebėjimas bendrauti, sveikas naminis maistas, kasdieninis atėjimas ar buvimas visas 24 val. Tel. 779-774-8182.

■ Moteris, turinti 20 metų ligonių slaugos darbo patirtį, ieško darbo su gyvenimu. Siūlyti įvairius variantus. Tel. 630-280-1347.

■ Moteris, turinti CNA sertifikata, labai geras rekomendacijos, slaugos darbo patirtį, ieško darbo. Siūlyti įvairius variantus. Tel. 312-647-3208.

■ Moteris, turinti medicininį išsilavinimą, pasišventusi ligonių ir senų žmonių priežiūrai, turi automobilį, legali, ieško darbo. Gali dirbti Čikagoje ir jos priemiesčiuose. Tel. 773-330-0092.

■ Vyras ieško žmonių priežiūros darbo pakeitimų. Tel. 773-757-9666.

■ Medikė ieško senų žmonių priežiūros darbo. Gera anglų kalba, patirtis, rekomendacijos. Siūlyti įvairius variantus IL, MI, IN valstijose. Tel. 312-256-6945.

Margarita Jagminienė, gyvenanti **Bridgewater, MA**, pratęsė metinę „Draugo“ prenumeratą ir paaukojo 50 dol. Nuoširdžiausius padėkos žodžius skiriame Jums.

Vacys Garbonkus, gyvenantis **Longboat Key, FL**, kartu su metinės „Draugo“ prenumeratos mokesčiu atsiuntė 50 dol. Nuoširdus aciū, kad remiate lietuvišką spausdintą žodį.

Antanas Liutkus, gyvenantis **Oak Lawn, IL**, pratęsė metinę „Draugo“ prenumeratą ir paaukojo 50 dol. Jūsų dėka lietuviškas žodis skamba tarp mūsų.

Astrida Pauperas, gyvenanti **Oak Lawn, IL**, kartu su metinės „Draugo“ prenumeratos mokesčiu atsiuntė 50 dol. Jūsų paramą padės skleisti lietuvišką žodį iševijoje.

Marija Eivaitė-Hauser, gyvenanti **Lexington, MA** kartu su metinės „Draugo“ prenumeratos mokesčiu atsiuntė 50 dol. Jūsų paramos dėka dar ilgai gyvuos lietuviškas spausdintas žodis

TEATRŲ IR KONCERTŲ SALĖSE

Ir uždarius duris laikas bėga...

Įspūdžiai iš naujametinio „New Philharmonic“ koncerto

RAIMUNDAS MARIUS LAPAS

Kiekvienais metais gruodžio pradžioje gimsta dilema: kur saugiai ir už prieinamą kainą sutikti Naujuosius? Žinia, be šimtinės kišenėje nelabai kur pajudėsi, o jei renginys kur nors Čikagos centre, susiduriama ne tik su automobilio pastatymo problema, bet ir įkaušusiais vairuotojais, kurie sukelia papildomos įtampos šventinį vakarą.

Atlikus „namų darbus“, žvilgsnis nukrypo į College of DuPage Glen Ellyn priemiestyje, kur jaukiame McAninch Arts Centre (MAC) jau ne vienerius metus naujametinius koncertus rengia „New Philharmonic“. Su orkestru ir dinamišku jo dirigentu Kirk Muspratt teko susipažinti prieš keletą metų, kai jie naujametinę programą atliko Dominican University River Forest priemiestyje. Tąsyk sužavėjo aukštas orkestro meninis lygis ir puikiai parinkta programa ypatingam šventiniam vakarui, tad ir šįkart apsispręsti nebuvo sunku. Kaip ir prieš keletą metų, mes išvydome scenoje ir jauną, gabią dainininkę-sopraną Emily Birsan.

Beje, koncertų Naujųjų metų išvakarėse būta net trys – 2 val. p. p., (jį tiesiogiai transliavo klasikinės muzikos radijo stotis WFMT), 6 val. v. ir 10 val. v. Iš tiesų didelis krūvis ir muzikantams, ir dirigentui, ir solistei. Mes pasirinkome vėliausią laiką. Tik įėję pro duris, išgirdome lietuvišką šneką, o ir vėliau jau tei, kad mūsų tautiečių salėje nemažai.

Lietuviška dvasia jautėsi ir pačioje aplinkoje. Koridoriuje pamatėm iškabintus gerai pažįstamo fotomenininko, neseniai Anapilin iškeliavusio Algimanto Kezio septynis darbus. Koledžo meno galerijoje (Cleve Carney Art Gallery) veikiančioje parodoje „Found/Made“ (iki sausio 23 d.) – du Aleksandros Vilijos Eiva darbai. Pasirodo, kad ji šiaame koledže dėsto meną.

„New Year's Eve with an International Twist“ – taip buvo pavadintas šis šventinis muzikinis kokteilis. Kiekvieną šio vakaro dalyvį svaigino Johann Strauss, George Gershwin, Giacomo Puccini bei kitų kompozitorių kūriniai. Nors maestro Muspratt parinko spalvingą repertuarą, pirmieji kūriniai nuskambėjo kiek blankokai. „Griežtai

Dainininkė Emily Birsan koncertuoja su „New Philharmonic“ Naujųjų metų išvakarėse.

Koncerto pabaigoje – maloni staigmena!

College of DuPage nuotr.

militariškos“ dvasios Johann Strauss „Napoleono maršas“ (op. 156) sugrotas be didesnio gyvastingumo. Be to, šis kūrinys nėra gerai žinomas. Gal labiau būtų išjudinęs visus to paties kompozitoriaus „Radetzki maršas“, kuris buvo sugrotas pabaigoje, „bisui“, visiems dalyviams energingai plojant į tak-

tą? Antras atliktas kūrinys (taip pat J. Strauss) – „Mėlynasis Dunojaus valsas“ (op. 314), irgi, deja, „nebangavo“, jam trūko spalvingumo. Manykime, kad čia, ko gero, buvo tiek dirigento, tiek ir muzikantų nuovargis, nes tai buvo jau trečiasis tądien atliekamas koncertas. Tačiau palaiapsniui atlikėjai „išibėgėjo“, atrado „trečią kvėpavimą“ ir su kiekvienu kūriniu koncertas tapo vis įdomesnis ir patrauklesnis.

Maestro Muspratt turi gerą humoro jausmą. Sugrojus keletą kūrinių jis priėjo prie vienos smuikininkės ir tarė: „Tik pažvelkite į jos puikią suknelę! Linda, jūs vėl persirengėte prieš koncertą?“ Muzikantė atsistojo nusilenkti (aukšta, kone galva aukštesnė už dirigentą!), – ir mes pamatėme, kad tai ne kas kitas, o lietuviams puikiai pažįstama iš įvairių lietuviškų renginių Linda Veleckytė! Beje, orkestre tą vakarą grojo ir kita mums žinoma muzikantė – pianistė Lisa Kristina.

Sopranas Emily Birsan buvo be priekaištų, nors du jos atliktus kūrinius norėtuši ypatingai išskirti – humoristinę Michael Flanders (1922–1975) ir Donald Swann (1923–1994) dainą „The Gnu“ ir „Quando m'en vo“ iš G. Puccini operos „La Boheme“. Su jos pasirodymu naujametinis koncertas aki-vaizdžiai pagyvėjo. Energingai nuo pat pirmųjų taktų nuskambėjo kompozitoriaus Zequinha de Abreu „Tico, Tico“ – tarsi sudrebėjo visa Pietų Amerika! Tetrūko scenoje pamatyti legendinę Carmen Miranda! Nepaprastai jautriai pirmuoju smuiku griežianti Michelle Lekas atliko kompozitoriaus John Williams „Theme from Schindler's List“. Antrasis kūrinys, kuris tą vakarą buvo sugrotas prisimenant Antrojo pasaulinio karo pabaigos 70-metį – Alexander Desplat „The Monuments Men“ – daugelį sujaudino iki ašarų. Besibaigiant šventiniam vakarui, koncerto dalyviams buvo liepta išsitraukti plasmazines lazdeles, kurios buvo išdalintos įeinant į salę, ir jas perlaužti – kiekvieno rankose neoninėmis spalvomis – mėlyna, raudona, žalia – sušvytėjo miniatiūrinės batutos! Žiūrovai buvo pakviesti kartu su vakaro šeimininku Muspratt „diriguoti“ paskutinį kūrinį – John Williams „E. T. Adventures on Earth“.

Po koncerto, laikrodžio rodyklei artėjant prie dvyliktos, liejosi itališkas *prosecco*, žiūrovai galėjo pasmagurauti ką tik iškeptais „Chocolate chip“ sausainiais (tai, atrodo, jau tapo „New Philharmonic“ tradicija). Minioje vėl girdėjosi lietuviška kalba, visi linkėjo vieni kitiems gerų, prasmingų Naujųjų metų. Tikėkimės, jog mūsų tėvynainiai čia dažniau apsilankys, ir ne tik naujametiniuose koncertuose. Artimiausias „New Philharmonic“ renginys – Wolfgang Amadeus Mozarto „Cosi Fan Tutte“, kuris apibūdinamas kaip „klasikinė Mozarto opera su šiuolaikinio TV realybės šou rūbais“. Be to, žiūrovai turės galimybę išsirinkti pabaigą! Koncertinis Mozarto operos variantas bus atliekamas sausio 23 d. 7:30 val. v. ir sausio 24 d. 3 val. p. p. toje pačioje salėje – McAninch Arts Center, 425 Fawell Blvd. Glen Ellyn. Daugiau informacijos „New Philharmonic“ svetainėje: www.AtTheMac.org arba bilietų kasoje tel. 630-942-4000.

CF and A. nuotr.

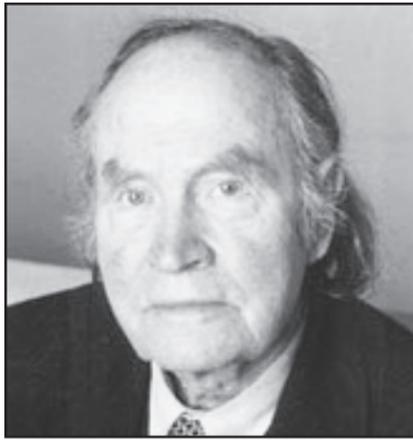
2016-ųjų metų Lietuvos istorijos jubiliejai

Atkelta iš 2 psl.

Prieš **400 metų**, 1616 m. liepos 4 d., savivaldą pagal Magdeburgo teisę gavo Jonišio miestas. Kartu miestui suteiktas ir herbas – arkangelas Mykolas su iškeltu kalaviju ir po jo kojomis gulinčiu drakonu.

Prieš **350 metų**, 1666 m. liepos 31 d., pergale ir Lengonicų sutartimi pasibaigęs Lenkijos lauko etmono Jurgio Sebastijono Liubomirskio maištas (rokošas) prieš karalių Joną Kazimierą Vazą užkirto kelius Abiejų Tautų Respublikos valdymo reformoms ir karaliaus valdžios stiprinimui. Drauge su niokojančių XVII a. vidurio karų pasekmėmis tai pradėjo galutinio ATR nuosmukio šimtmetį, atvedusį į valstybės žlugimą. Tokiomis aplinkybėmis Andrusovo kaime vykusios taikos derybos su Maskva (nuo 1666 m. kovo 10 d.) kitų metų pradžioje (1667 m. sausio 30 d.) atvedė prie sutarties, kuria ATR buvo priversta pripažinti žymius teritorinius nuostolius: Lietuva neteko Smolensko, Lenkija – kairiakrantės Ukrainos su Kijevu (iš pradžių numatyta, kad Kijevo – tik dvejiems metams, bet pasirodė – visam laikui).

Prieš **300 metų**, 1716-aisiais, ATR krėtė vis gilėjančios krizės ženklai, valstybė merdėjo po Šiaurės karo nuiokejimų ir 1709–1711 m. maro. Lyg to negana, aukščiausią valdžią reprezentavo Lenkijai ir Lietuvai visiškai svetimas karalius Augustas II, rezidavęs daugiausia savo gimtosios valdos – Saksonijos – sostinėje Drezdene. Jo į ATR pasiūsta saksų kariuomenė elgėsi kaip okupantai, tad prieš ją 1715 m. lapkričio 26 d. Lenkijos bajorai sudarė Tarnogrado konfederaciją. Prie jos 1716 m. pavasarį prisijungė ir dalis LDK kariuomenės. Tad prieš svetimą karalių prasidėjo tikras sukilimas, apėmęs visą valstybę. Paradoksas tačiau tas, kad svetimųjų valdžion patekusiai valstybei elementarios tvarkos ir karaliaus valdžios sustiprinimo iš tiesų reikėjo kaip oro, nors ir ne išo-

Julius Juzeliūnas mxl.lt nuotr.

versti svetimša Iį karalių, nei Augusto II siekio sustiprinti savo valdžią. Jam parankiausia buvo palaikyti chaosą jau ir taip nusilpusioje gretimoje valstybėje. Tad pasisiūliusi į tarpininkus Rusija padėjo pasiekti jai naudingiausio kompromiso – 1716 m. lapkričio 3 d. tarp sukilusios ATR diduomenės ir karaliaus buvo sudaryta **Varšuvos sutartis**, kuri užkirto kelią karaliaus siekiams sustiprinti savo valdžią, o tuo pačiu išsaugojo jo formalią valdžią ATR. Būtent šią sutartį patvirtino jau kitais metais vienai dienai sušauktas liūdnai pagarsėjęs Nebylusis Seimas (1717 m. sausio 30 d.).

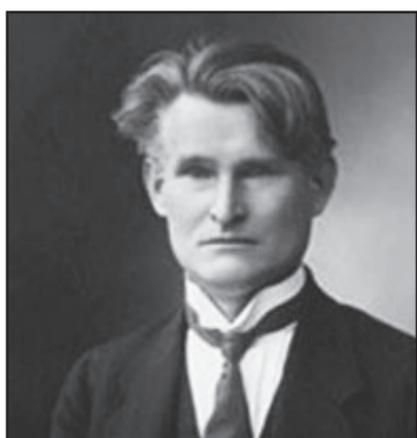
150 metų šiemet sukanka 1866 m. gimusiems jau atkurtos Lietuvos valstybės veikėjams: Vasario 16-osios akto signatarams Saliamonui Banaičiui (liepos 15 d.) ir Justinui Staugaičiui (lapkričio 14 d.), bei trečiajam Lietuvos Respublikos prezidentui Kaziu Griniui (gruodžio 17 d.). Nelabai vykęs pastarojo prezidentavimas užsibaigė per jo 60-metį, tad tuo pačiu minėtina ir 1926 m. gruodžio 17-osios perversmo 90 metų sukaktis.

Prieš **100 metų**, 1916 m., lietuvių konferencijose Berne ir Lozanoje, taip pat Vokietijos paremtoje Rusijos pavergtų tautų lygos konferencijoje Lozanoje (1916 m. birželio 27–29 d.), pradėtas kelti **Lietuvos nepriklausomybės siekis**. Tai – tam tikra gairė, laukiant Lietuvos valstybės atkūrimo šimtmečio, kurį minėsime 2018 m. Svarbu, kad tokių siekių kėlimui nusprendė iš esmės neprieštarauti Vokietijos valdžia, ketinusi juos panaudoti Lietuvos ir kitų šalių atskirymui nuo Rusijos įteisinti.

100 metų sukanka ir tais metais gimusiems žymiesiems Lietuvos kultūros ir politikos veikėjams – kompozitoriui ir Sąjūdžio kūrėjui Juliu Juzeliūnui (vasario 20 d.), archeologei Reginai Volkaitei-Kulikauskienei (rugšėjo 10 d.) ir kitiems.

Galima pridurti, kad iš asmenybių, gimusių prieš 100 bei 150 metų, Seimas išskyrė Kazį Grinių bei Julijų Juzeliūną, paskelbdamas 2016-uosius jų metais.

www.alkas.lt

Kazys Grinius Wikipedia.org nuotr.

rinio valdytojo naudai, kaip kad atsitiko šiuo atveju. Rusijos caras Petras I nerėmė nei konfederatų siekio nu-

„Draugo“ prenumeratoriai gali skaityti

„DRAUGĄ“

internete be jokio papildomo mokesčio.

Pageidaujantys turėtų parašyti apie tai administracijai:

administracija@draugas.org

ir gauti „log in“ bei slaptažodį.

Skaitykite „Draugą“ greičiau!

A † A ALGIMANTAS LISECKAS

Netikėtai mirė 2015 m. gruodžio 22 d., Los Angeles, CA, sulaukęs 81 metų amžiaus.

Gimė 1934 m. spalio 19 d. Lietuvoje, Leckavoje, Samogitijoje, Stanislovo ir Eleonoros Kirbitaitės Liseckų šeimoje.

Antrojo pasaulinio karo audroje buvo išblokšti iš Tėvynės į Vokietiją. 1947 metais emigravo į Venesuelą, Valencia miestą, kur baigė aukštuosius mokslus statybinės inžinerijos srityje.

1960 metais kartu su tėvais emigravo į Ameriką ir apsigyveno Providence, RI. Susipažino su Birute Mackevičiūte ir 1961 m. su ja sukūrė šeimą. Persikėlė gyventi į Kaliforniją ir iki mirties gyveno La Habra Heights. Buvo registruotas betono statybos inžinierius, pasižymėjo tikrindamas plytinių pastatų atsparumą žemės drebėjimo metu. Šioje srityje buvo išrinktas vyksti su kitais inžinieriais ir architektų grupe į Kiniją, iškviesiti „Architectural Society of China“. Priklausė American Society of Civil Engineers.

Prisilęgti didelės netekties ir liūdesio liko: žmona Birutė Mackevičiūtė, sūnus Darius su žmona Ada ir anūkele Ariana. Kartu liūdi artimi giminės, draugai Amerikoje ir Lietuvoje.

Po atsisveikinimo apeigų velionio palaikai buvo sudeginti ir perduoti šeimai.

Nuliūdusi šeima ir artimieji

A † A ALGIRDAS NAKAS

Mirė 2016 m. sausio 1 d. Sunny Hills, Floridoje, sulaukęs 92 metų.

Gimė 1923 m. liepos 25 d. Rudžiuose, Kamajų vls., Rokiškio apskr., Lietuvoje.

Anksčiau gyveno Michigane ir Arizonoje.

Nuliūdę liko: žmona Julia, sūnus Algirdas su žmona Susan, sūnus Kęstutis su žmona Audra, duktė Rūta su vyru Michael Plemmons, anūakai Michael, Amanda, Krista, Andrew, Kajus ir proanūkas Jaxson bei kiti giminės Amerikoje ir Lietuvoje.

Nuliūdusi šeima

A † A ALDONAI PETKEVIČIŪTEI MAŽEIKIENEI

iškeliavus Amžinybėn, nuoširdžiai užjaučiame Jaunimo centro tarybos pirmininkę MARYTĘ UTZ bei visus artimuosius.

Telydi Jus paguoda ir dvasios stiprybė šią sunkią valandą.

Lituanistikos tyrimo ir studijų centras

Mylimai Mamyte

A † A ALDONAI PETKEVIČIŪTEI MAŽEIKIENEI

iškeliavus Amžinybėn, reiškiamė gilią užuojautą Jaunimo centro tarybos pirmininkei MARYTEI UTZ, visiems giminėms ir artimiesiems bei liūdime kartu.

*Čikagos lituanistinės mokyklos mokytojai
ir tėveliai*

PAS MUS IR APLINK MUS

■ **Čiurlionio galerijoje (5620 S. Claremont Ave., Chicago, IL 60636)** tęsiasi Vilmos Marės mados instaliacijų paroda „Eglė žalčių karalienė“, kurią lankyti galima kasdien, išskyrus antradienį ir trečiadienį, nuo 12 val. p. p. iki 7 val. v. Sausio 16 d., šeštadienį, 2 val. p. p. dailininkė ves praktinį užsiėmimą – mokins pasisiūti riešines. Kviečiame atvykti, apžiūrėti įdomią parodą ir pasisiūti taip šiuo metu madingas riešines. Su savimi atsinešti žirkutes. Medžiaga pasirūpins dailininkė. Norinčius dalyvauti prašome skambinti tel. 708-296-3192 arba rašyti el. paštu: laimaa@hotmail.com

■ **Sausio 17 d., sekmadienį, 12:30 val. p. p.** kviečiame lietuvių bendruomenės narius susiburti į Vytauto Didžiojo Šaulių rinktinės namus (2417 West 43 rd. Street Chicago, IL 60632) paminėti sausio 13 d. įvykius ir pagerbti žuvusius. Ta proga bus rodomas M. Starkaus ir J. Banio dokumentinis filmas „Karas 2020-ieji. Rusijos informacinė agresija“. Bus galima užsisakyti maisto, veiks baras. Renginį organizuoja Vytauto Didžiojo Šaulių rinktinė ir Amerikos Lietuvių Taryba.

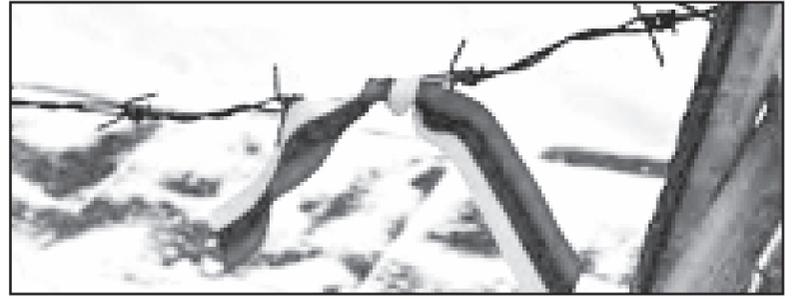
■ **„Dainavos“ choro koncertas, skirtas sausio 13 d. įvykių 25-mečiui paminėti** „Tegul dirba Tavo naudai ir žmonių gėrybei“ rengiamas 2016 m. sausio 31 d., sekmadienį, 2 val. p. p. Švč. Mergelės Marijos Gimimo bažnyčioje (6812 S. Washtenaw, Chica-

go, IL 60629). Bilietus galima įsigyti kreipiantis į choro narius, internetu www.dainava.us, kavinėje „Senasis Vilnius“ (Darien), Pasaulio lietuvių centro raštinėje (Lemont), lietuviškose parapijose po šv. Mišių. Kaina: 25 dol. perkant iš anksto, 30 dol. koncerto dieną, 15 dol. jaunimui iki 17 m. (nerekomenduotina vaikams iki 9 m.).

■ **Romantiškas lėšų telkimo vakaras** paremti Pasaulio lietuvių centrą – pokylis „Amore“ vyks 2016 m. vasario 13 d., šeštadienį, 6 val. v. – kokteiliai, 7 val. v. – meninė programa: itališkas dainas atliks operos solistės Lijana Kopūstaitė-Pauletti ir Genovaitė Bigenytė kartu su pianiste Lisa Kristina. 7:30 val. v. – iškilminga itališka vakarienė, 8:30 val. v. – romantiški šokiai (grupė „Kaukas“ – Jūratė ir Rimantas Grabliauskai). Vietas užsisakyti iki 2016 m. sausio 31 d. Pasaulio lietuvių centro raštinėje, tel. 630-257-8787.

■ **Lietuviškos katalikiškos pamaldos** šiuuriniame Illinojuje vyksta kiekvieno mėnesio antrą sekmadienį, 2 val. p. p. Santa Maria Del Popolo parapijos koplyčioje, 116 N. Lake St. Mundelein, IL. 60060. Maloniai kviečiame visus lietuvius katalikus kuo daugiau lankyti lietuviškas šv. Mišias. 2016 m. I pusmečio pamaldos vyks šiais sekmadieniais: sausio 10 d., vasario 14 d., kovo 13 d., balandžio 10 d., gegužės 8 d., birželio 12 d.

Čikagos lietuviai Lietuvos laisvės gynėjus pagerbs 9 km bėgimu

2016 m. sausio 13 d. minėsime 25-ąsias tragiškų, tačiau mūsų Laisvę subrandinusių ir mūsų Tautą sutvirtinusių įvykių metines. Siekiant kartu su Lietuva pagerbti Tėvynės laisvės gynėjų atminimą, Lietuvos šaulių sąjunga išsivijoje ir Čikagos lietuvių bėgimo klubas organizuoja 9 km bėgimą/ėjimą, kuris vyks 2016 m. sausio 10 dieną 1 val. p. p. Renkamės prie 31-osios gatvės paplūdimio (31st Street Beach), Čikagoje. Įveikę atkarpą dalyviai bus vaišinami karšta arbata ir šauliška koše. Bėgimą rengti padeda ir Lietuvos Respublikos generalinis konsulas Čikagoje.

Kviečiame visus aktyviai dalyvauti ir, pasipuošus lietuviška atributika, įveikti simbolinį 9 km atstumą, kuris Vilniuje nuo Antakalnio kapinių iki Televizijos bokšto bus bėgamas jau 25-ąją kartą. Tarptautinis pagarbos bėgimas „Gyvybės ir mirties keliu“ skirtas pagerbti Sausio 13-osios įvykių aukas.

Gindami Lietuvos laisvę 1991 m. savo gyvybes paaukojo:

Loreta Asanavičiūtė (1967. 04. 22); Virginijus Druskis (1969. 02. 01); Darius Gerbutavičius (1973. 07. 14); Rolandas Jankauskas (1969. 01. 02); Rimantas Juknevičius (1966.08. 09); Alvydas Kanapinskas (1952. 07. 26); Algimantas Petras Kavoliukas (1939. 01. 08); Vidas Maciulevičius (1966. 08. 27); Titas Masiulis (1962. 02. 06); Alvydas Matulka (1955. 05. 30); Apolinaras Juozas Povilaitis (1937. 02. 03); Ignas Šimulionis (1973. 12. 17); Vytautas Vaitkus (1943. 09. 22); Vytautas Koncevičius (1941. 05. 24); Stasys Mačiulskas (1952. 07. 05).

Organizacinis komitetas

Tel. pasiteirauti: 773-899-1067 (Julius Butkus)

Pasižymėkite savo kalendoriuose

Lemonto lietuvių skautų tuntai jau pradėjo ruošti lėšų telkimo vajams ir kviečia visus savo dalyvavimu paremti šią lietuvišką jaunimo organizaciją, kuri veikia jau 98 metus.

2016 m. vasario 6 d., šeštadienį, Pasaulio lietuvių centre, Lemonte, skautų rėmėjai – Bičių būrelis – jau trečią kartą rengia Kugelio ir Krupniko vakarą. Atvykite ir balsuokite už skaniausią kugelį ir krupniką. Visos renginio lėšos bus skirtos Rako stovyklos pagerinimo darbams.

2016 m. vasario 19 d., penktadienį, 4 val. p. p. Lemonto tuntų skautai ir skautės prašomi atvykti į Pasaulio lietuvių centro didžiąją virtuvę ir padėti paruošti per 10 000 koldūnų tradicinei Kaziuko mugėi.

2016 m. kovo 6 d., sekmadienis, Pasaulio lietuvių centre, Lemonte, vyks tradicinė skautų Kaziuko mugė. Mugė prasidės šv. Mišiomis 9 val. r., atidarymas 10:15 val. r. Visi skautai ir skautės, jų šeimos bei draugai kviečiami apsilankyti.

Siūlome automobilių galvenimą į visas pasaulio šalis, automobilių pirkimą iš visų JAV aukcionų, asmens turto perkraustymą 1-708-599-9680

ATLANTIC Express Corp.

ŠIUO METU JAU SURINKINĖJAME SIUNTAS KALĖDOMS!

SIUNTINIAI Į VISAS EUROPOS SĄJUNGOS ŠALIS

UKRAINA, BALTARUSIJA, MOLDOVA, RUSIJA.

PAGRĖITINTI ORO IR LAIVO SIUNTIMO TERMINAI

KIEKVIENA DEŽĖ NEMOKAMAI APDRAUSTA \$100

Asmeninių siuntų tel.: 708-907-3000

Siuntinių paėmimas iš namų: 630-774-2136

Centrinio ofiso adresas: 8801 S. 78TH AVE, BRIDGEVIEW, IL 60455

Siuntinių Priėmimo Vietos

Rūta 6551 South Case Ave., Westmont, IL 60559 Tel: 630-954-7882
 Lithuanian Plaza 3923 S. Cicero Rd., Park Ridge, IL 60068 Tel: 708-506-0686
 Kungislaikų Miesto 6312 S. Harlem Ave., Burr Ridge, IL 60521 Tel: 708-594-8522
 Always With Flowers 1136 B. S. State St., Lemont, IL 60439 Tel: 630-257-0339
 Kuras Dailis 2312 S. Halsted St., Oak Brook, IL 60139 Tel: 630-489-2906
 Wonders of Nature 714 S. Buffalo Grove Rd., Buffalo Grove, IL 60089 Tel: 847-703-1000
 Excel Insurance 5150 W. Belmont Ave #4, Chicago, IL 60641 Tel: 773-777-4700
 Siemod 360 Tourette Pl., Mundelein, IL 60060 Tel: 847-566-6676
 Granite 204 N. Lorch Ave., Elmhurst, IL 60120 Tel: 630-888-1138
 Siemod 2 2548 N. Harlem Ave., Rosemont Heights, IL 60018 Tel: 773-856-2130
 Gates Caves 5501 W. Irving Park Rd., Chicago, IL 60634 Tel: 773-283-7791
 Good Explorers 3740 N. State Ave., South Shore Park, IL 60476 Tel: 414-421-1155
 Atlantic Express Chicago 2719 W. 73 St., Chicago, IL 60629 Tel: 773-434-2919
 Harvest Fresh (Vie. South) 100 E. Rand Rd., Arlington Heights, IL 60004 Tel: 224-625-0331

LIETUVIŲ FONDO PARAMA „PIPIRŲ RATELIUI“

„Pipirų ratelio“ 2015 metų Kalėdos buvo džiugios. Lietuvių Fondas JAV LB Švietimo tarybos teikimu įteikė mokyklėlei paramos čekį. Ši parama padės mokyklėlei ne tik užmokėti dalį patalpų nuomos, bet ir įsigyti naujus muzikos instrumentus. Esame dėkingi Lietuvių Fondui už paramą.

„Pipirų ratelis“ – tai būrelis vaikučių, kur mamos kartu su mažaisiais žaidžia, šoka, daro įvairiausių darbelius. Į mokyklėlę priimami vaikučiai nuo 14 mėnesių iki 3 metų amžiaus. Pagrindinis mokyklėlės tikslas – mokyti vaikus taisyklingai kalbėti lietuviškai. Vaikučiai čia taip pat šoka, dainuoja, piešia, skaičiuoja. Jie mokosi bendrauti, dalintis žaislais.

„Pipirų ratelis“ susikūrė prieš 18 metų. Jo įkūrėjos – Elytė Rėklaitis, Rasa Tijūnėlis-McCarthy, Laura Putriūtė-Lejins ir Rita Ostrauskaitė-Rušėnienė – iš pradžių rinkdavosi Rasos namuose. Kadangi norinčių lankyti mokyklėlę vaikų vis daugėjo, teko išsinuomoti klasę Pasaulio lietuvių centre, Lemonte, IL. Dirbti buvo pakviesta mokytoja Egidija Nefodovienė.

Šiuo metu „Pipirų ratelį“ lanko 30–40 vaikų. Užsiėmimai vyksta tris-keturis kartus per savaitę po dvi valandas per dieną.

Elytė Rėklaitis
„Pipirų ratelio“ direktorė

„Pipirų ratelio“ direktorė Elytė Rėklaitis (d.) ir Kalėdų senelis džiaugiasi Lietuvių Fondo parama mokyklėlei. Paramos čekį įteikė LF administratorė Jūratė Mereckienė. LF nuotr.

Advokatas
VYTENIS LIETUVNINKAS
4536 W. 63 Street
Chicago, IL 60629
(Skersai gatvės nuo „Draugo“)
Tel. 773-284-0100

Namams pirkti paskolos
duodamos mažais mėnesiniais
įmokėjimais ir prieinamais nušimčiais.
Kreipkitės į
Mutual Federal Bank,
2212 West Cermak Road.
Tel. (773) 847-7747